ВАТАНГА КЎПРОҚ ҒАЛЛА ЕТКАЗИБ БЕРАЙЛИК!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

20-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 57 (4773).

22 МАРТ ПАЙШАНБА 1973 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

«ШОНЛИ ЎЗБЕК МИРИШКОРЛАРИНИНГ ПАХТАЧИЛИКДАГИ ИБРАТЛИ АНЪАНАЛАРИ БАРЧА ДЕҲҚОНЛАР УЧУН ЯХШИ НАМУНА БЎЛИБ ХИЗМАТ ҚИЛАДИ. СИЗЛАР МАККАЖЎХОРИ ЕТИШТИРИШДА ҲАМ ЮКСАК НАТИЖАЛАРГА ЭРИШИШИНГИЗГА ШАК—ШУБҲА ЙЎҚ».

(Л. И. Брежневнинг «Ўзбекистон ёш маккажўхорикорларининг республика кенгаши қатнашчиларига» мактубидан).

ДОНИМИЗ — РИЗҚИ-РЎЗИМИЗ

Деҳқончилик экинларидан мўл ҳосил етиштиришга мустаҳкам замин қўйиладиган масъулиятли кунлар ўтиб бормоқда. Эрта кўкламда пухта тайёргарлик билан иш бошлаган ғаллакорлар жуда катта майдонларга барака уруғини сепиб бўлдилар. Сой ва адрларда арпа, буғдой майсаси баҳор қуёшида яшнаб, дилларни қувонтирмоқда, кўзларни яшнатмоқда. Колхозчи деҳқонлар мамлакат ғаллачилигига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшиш учун ғайрат ва шижоат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Улар КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «1973 йилда дон ҳамда бошқа деҳқончилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш учун қишлоқ хўжалик ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш тўғрисида»ги қарорига амалий иш билан жавоб бериш учун ҳаракат қилмоқдалар.

Областимизда дон экиш топшириқлари муваффақиятли адо этилмоқда. Асосий ғаллакор районларда бу вазифа айниқса шараф билан бажарилаётир. Тошкентдан чиқиб, Олмалиққа борадиган йўл орқали ўтилганда икки томондаги адрларда кечагина экиш агрегатлари ҳайқириғи ҳамма ёқни тўлдириб турган эди. Бугун эса ана шу жойларда арпа, буғдой текис ниш уриб ғаллакорни мамнун этмоқда.

Тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида областимиз ғаллакорлари 161,5 минг тонна дон, шу жумладан 43 минг тонна шоли, 35 минг тонна маккажўхори ва оқ жўхори ҳосили етиштиришга қарор қилганлар. Меҳнатсевар ғаллакорлар ўз сўзларининг устидан чиқиш учун кузда ва баҳорда белгиланган миқдордаги ерга яхши сараланган, мўл ҳосил берадиган ғалла уруғи навларини экдилар. Улар шу кунларда кузги ғаллани ўғитлаш, баҳори ғаллазорларда ишни янада яхшилаш тадбирларини кўрмоқдалар. Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинобод», «Намуна», Энгельс номли колхозлар, Бўка ва Бекободдаги ғалла етиштирадиган илғор хўжаликлар ва шуларга ўхшаш кўпгина колхоз ва совхозлар буғдой, арпа ва шолидан мўл ҳосил етиштириш учун ички резервларини, имкониятларни ишга солмоқдалар ҳамда ўз зиммаларидаги социалистик мажбуриятларини ошириб бажариш тадбирларини белгиламоқдалар.

Областимизда донни кўпайтиришда маккажўхори ҳосилини ошириш муҳим резервлардан ҳисобланади. Бу йил область колхоз ва совхозлари 22 минг 800 гектар ерга маккажўхори экиш ва гектаридан 60 центнердан дон олишга қарор қилганлар. Бундай юқори натижага эришиш учун бизда барча имкониятлар бор. Кейинги йилларда маккажўхори яхши ишланган, ҳосилдор ерларга экилмоқда. Бу экиннинг уруғчилиги бир мунча яхши йўлга қўйилди. Маккажўхори дони ва кўкпояси ҳосилини оширишда катта тажриба орттирилди. Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозининг донгдор маккажўхорикори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Любовь Ли, шунингдек Ўзбекистон чорвачилик илмий-текшириш институти «Красний водопад» таянч хўжалигининг маккажўхорикорлари бу соҳада алоҳида намуна кўрсатмоқдалар. Улар гектаридан кўплаб маккажўхори дони олмоқдалар. Кўкпоядан мўлжалдагидан анча кўп силос бостиришга эришмоқдалар.

Яқинда Тошкентда Ўзбекистон ёш маккажўхорикорларининг республика кенгаши бўлиб ўтди. Кенгаш қатнашчиларини КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев қизғин табриклаганлиги партия ва ҳукуматимиз бу экинни етиштириш ва ҳосилдорлигини оширишга ғоят катта аҳамият бераётганлигини кўрсатиб туради. Ўртоқ Л. И. Брежнев кенгаш қатнашчиларига йўллаган мактубида шундай дейилади: «Шонли ўзбек миришкорларининг пахтачиликдаги ибратли анъаналари барча деҳқонлар учун яхши намуна бўлиб хизмат қилади. Сизлар маккажўхори етиштиришда ҳам юксак натижаларга эришишингизга шак-шубҳа йўқ».

Ҳақиқатан ҳам аҳолини дон ва дон маҳсулотлари билан ҳамма вақт мўл-кўл таъминлаш учун ғаллачиликни ривожлантириш зарур. Гўшт, сут, тухум ва бошқа чорвачилик маҳсулотларини кўпроқ етиштириш учун ҳам дон зарур, давлат омборлари ҳамма вақт тўла-тўкис бўлиши учун ҳам дон етиштиришни кўпайтириш керак. Бу вазифа ҳаммамиз сўзсиз бажаришимиз зарур бўлган улуғвор вазифаки, областимиз ғаллакорлари уни шон-шараф билан адо этиш учун билимларини, ғайратларини, қўлларидаги техника ва бошқа воситаларни тўла сафарбар этишлари талаб қилинади.

Областимизда баҳорикор ерларда ғалладан мўл ҳосил етиштираётган хўжаликлар кўп. Улар ишнинг кўзини билиб меҳнат қилаётганликлари, ғаллачилик ишларини механизациялашга, ғаллакорлар учун меҳнат шароитини яхши яратиб беришга алоҳида эътибор қилаётганликлари, энг муҳими юқори сифатли уруғ экишга эришаётганликлари туфайли шундай натижаларни қўлга киритмоқдалар.

Шоличилик областимиз ғаллачилигида салмоқли ўринни эгаллайди. Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, ҳали ҳам бир қатор хўжаликларда шоличиликни ривожлантиришга, бу ишни механизациялаштиришга етарли эътибор берилмаётир, кичик-кичик карталарга экилган шолипояларда замонавий техникадан фойдаланиш мушкул бўлиб қолмоқда. Ҳали бизда ихтисослашган шоликорлик хўжаликлари унча кўп эмас. Аммо, маҳаллий, партия ва совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари ана шундай ихтисослаштирилган шоликорлик хўжаликлари ташкил этишга ҳамон етарли эътибор бермаётирлар. Бунинг натижасида шоли ҳосилдорлиги тез ўсмаётир. Шоликорлар меҳнати қимматга тушиб кетмоқда, маҳсулот таннархи эса юқори бўлмоқда. Шунингдек, шоликорлар ишини енгиллаштириш учун бошқа зарур тадбирлар суст амалга оширилмоқда. Натижада шоли ҳосилини ўриб-йиғиб олиш кечиктириб юборилаётир ва унинг оқибатида ҳосилнинг бир қисми ёғин-сочинга қолиб нобуд бўлмоқда.

Юқори партия ташкилотлари ихтисослашган шоликорлик хўжаликлари ташкил этишни кенг кўламда амалга оширишни талаб қилаётган эканлар, биз бу топшириқни сўзсиз бажариш учун барча зарур чораларни кўришимиз керак.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Республика колхоз ва совхозларида 1973—1975 йилларда дон етиштиришни янада кўпайтириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорида ўртага қўйилган вазифаларни областимиздаги ҳар бир колхоз, совхоз раҳбари барча ғаллакорлар онгига етказиши, бу қарорда кўрсатилган шартларни бажариш учун умумхалқ социалистик мусобақасини кучайтириб юборишга ҳаракат қилишлари, областимизда ғалла етиштириш ва давлатга дон сотиш юзасидан берилган топшириқларни шараф билан бажариш учун курашишлари зарур.

Бу йил об-ҳаво ғаллакорлар учун жуда қулай келмоқда. Ана шу имкониятлардан тўла фойдаланган холда ғаллазорларда ишни пухта ташкил этайлик, маккажўхори ва оқ жўхори экишни ҳар тарафлама кучайтириб юборайлик, шоли экишга барча майдонларни юқори сифатли тайёрлаб қўяйлик.

КПСС XXIV съезди тарихий қарорларида таъкидланганидек, мамлакатда ғаллачиликни ривожлантириш ишига ўзимизнинг муносиб ҳиссамизни қўшиш учун курашайлик.

▲ ОҲАНГАРОН районидаги «Ғаллақудуқ» совхозида дон экинларидан йил сайин юқори ҳосил етиштирилмоқда. Совхоз ғаллакорлари бу йил ҳам дон экишни қисқа муддатда сифатли ўтказдилар. Шу кунларда кузги ғалла экинлари парвариши қизғин бошлаб юборилди. Бу ишда механизаторларнинг ҳиссаси катта бўлмоқда. Суратда: совхознинг илғор механизаторларидан (чапдан ўнгга) У. Тожибоев, М. Қурманқулов ва Х. Тўлебоев ўртоқлар.

А. Мальцев фотоси.

*

ҒАЛЛАКОРЛАР МАРРАСИ:

ДОН—161,5 МИНГ ТОННА; ШУ ЖУМЛАДАН ШОЛИ—43 МИНГ ТОННА; МАККАЖЎХОРИ ВА ОҚЖЎХОРИ 35 МИНГ ТОННА ЕТИШТИРИЛАДИ

ПАРКЕНТ БУҒДОЙИ

Шу кунларда ғаллакорларнинг иши қизғин давом этмоқда. Улар вақтдан унумли фойдаланиб мўл ғалла етиштириш учун интилмоқдалар. Тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида меҳнатсевар ғаллакорлар мўл-ҳосил етиштиришга бел боғлаганлар. Ғаллакорлик касбини улуғлаш учун янги марраларни эгаллашга интилмоқдалар.

Колхозимиз кўп тармоқли хўжалик. Шундан ғаллачилик асосий ўринни эгаллайди. Масалан, бу йил биз 1752 гектар ерга уруғ сепдик. Колхозчиларимизнинг бу йилги ниятлари зўр. Улар зарбдор йилда ҳар гектар ердан 15 центнердан ҳосил олиш, ўтган йилги қарзни узиш мажбуриятини қабул қилганлар. Чунки бултур ғаллани совуқ уриб кетгани учун белгиланган миқдордаги ҳосилни топширолмагандик. Колхозчиларимиз ана шу мақсадга эришиш учун асосий майдонларга кузда қолган бир қисм ерга баҳорда ғалла сепдилар. Ҳозир адирлар бағирларини буғдой, арпа майсалари кўмкўк безаб турибди. Булар мўл ҳосилнинг дастлабки нишоналари. Улар ҳаммамизнинг ҳавасимизни келтирмоқда. Колхозчиларимизнинг ҳавасига ҳавас, ғайратига-ғайрат қўшмоқда. Шунинг учун улар бардам, янги қўшимча тадбирларни амалга ошириш учун ҳаракат қилмоқдалар.

Илгарилари бизда ғаллага ўғит бериш расм эмасди. Қандай экилган бўлса, шундан чиққан ҳосил йиғиб олинаберар эди. Бу йил биз 500 гектар ғалла майдонини аммофос, селитра, суперфосфат сингари минерал ўғит билан озиқлантиришга қарор қилдик. Шу кунларда зарур минерал ўғитлар ташиб олинмоқда, унинг кўп қисми далаларга келтириб қўйилди.

Тўла Пўлатов бошлиқ ғаллачилиқ бригадаси аъзолари 901 гектар майдоннинг 720 гектарига кузда уруғ эккан эдилар. Улар ҳар гектар ердан планда белгиланганидан 5 центнер ошиқ ҳосил олишга бел боғлаб Н. Нурматов бошлиқ бригада аъзоларини социалистик мусобақага чақирдилар. Улар ҳам бу чақириқни қабул қилиб ҳосилдорликни пландагидан 4 центнер оширишга қарор қилдилар.

Биз меҳнатсевар ғаллакорларимизнинг сўзларига астойдил ишонамиз. Шунинг учун колхоз бўйича ҳосилдорликни бу йил гектаридан 15 центнерга етказиш учун курашмоқдамиз.

Маълумки, бизнинг ер шароитимиз ноқулай. Шу кунларда колхозимизнинг бир томонида баҳор шабадаси эсаётган бўлса, иккинчи томонидаги ғаллакор ерларимизга ўқтин-ўқтин қор ёғаётир. Ғаллакорларимиз ана шу табиий шароитни ҳисобга олган ҳолда иш юритмоқдалар.

Бизда чорвачилик, узумчилик ҳам салмоқли ўрин эгаллайди. Отарларимизда 5000 бош қўй, шундан 2500 боши совлиқ қўйимиз бор. 1040 бош қорамол, шундан 230 бош сигир боқмоқдамиз. Айни пайтда қўзилатиш кампанияси қизғин давом этмоқда. Планга мувофиқ 2250 бош қўзи олишимиз лозим. Ҳозиргача чўпонларимиз 1600 бош қўзи олдилар.

Боғбонларимиз ҳам бўш келмаяпти. Кейинги йилларда янги ерларни ўзлаштириш ҳисобига узумзор боғларни 500 гектарга етказдилар. Ҳозир шу боғлардан 150 гектари ҳосилга кирди. Боғбонларимиз тўлиқ кўчат ҳосил қилиш учун қора кишмиш, мускат ва бошқа нав ток кўчатларини экмоқдалар.

Колхозимиз ғаллакорлари, чорвадорлари, соҳибкорлари тўққизинчи беш йилликнинг учинчи ҳал қилувчи йилини янги меҳнат зафарлари билан якунлаш учун ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар.

А. ҲИКМАТОВ,
Юқори Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхоз раиси.

ГЕКТАРИДАН 70 ЦЕНТНЕР ШОЛИ

Хўжалигимизда ҳаммаси бўлиб 240 гектар майдонга шоли экилади. Иккита шоличилик бригадамиз бор. Мен бошчилик қилаётган 11-бригадада 110 гектар майдонда шоли ўстирилмоқда. Юбилей йилида бригадамиз шоликорлари юқори ҳосил олишга муваффақ бўлдилар. Пландаги 40 ўрнига 54 центнердан хирмон кўтардик. Бу муваффақиятни қўлга киритиш учун шоликорларимиз йил бўйи тер тўкиб меҳнат қилдилар. Илғор тажрибалар, агротехника фани ютуқлари дадиллик билан жорий этилди.

Илгарилари шолини кичик полларда етиштирардик. Бунда ернинг бир қисми марзаларга чиқиб кетарди. Ўтган йили шолини кенг полларда ўстирдик. Бу эса меҳнат унумдорлигини оширишда катта роль ўйнади.

Шолидан мўл ҳосил етиштиришнинг муҳим омилларидан бири ўз вақтида сифатли экиш, ер шароитига қараб белгиланган миқдорда маҳаллий ва минерал ўғитлар солиш, бегона ўтларга қарши курашни кучайтириш ва суғоришни тўғри ташкил этишдан иборатдир. Биз ўтган йили сифатли уруғ тайёрлаб ўз вақтида ерга қададик.

Бригадамизда бешта звено бор. Улар ўзаро мусобақадош. Қайси бир звено мусобақада ғолиб чиқса, колхоз правленияси ва партия ташкилоти томонидан пул ва қимматбаҳо буюмлар билан тақдирланади. Ҳар бир звеномиз қўшни 12-бригаданинг звенолари билан ўзаро мусобақадошдир.

Шоликорларимиз ўз меҳнатларидан мамнунлар. Улар мўл-кўл ҳосил етиштириб, катта моддий манфаат кўрмоқдалар. Ўтган йил бригада аъзоларининг ўртача ойлиги 110—120 сўмдан тўғри келди, бундан ташқари ҳар бир меҳнаткаш мукофот тариқасида бир тоннадан шоли олди. Менинг ўзим эса бригадир сифатида ойига 150 сўмдан олган маошимдан ташқари, план ошириб бажарилгани учун қўшимча 1500 сўм пул ва бир тонна шоли олдим.

Тўққизинчи беш йилликнинг зарбдор учинчи йили социалистик мусобақа бутун мамлакатимиз бўйлаб кенг қанот ёйган экан, биз шоликорлар ҳам бутун куч-ғайратимизни аямай меҳнат қиламиз. Бу йил бригада аъзолари билан маслаҳатлашиб, куч ва имкониятларимизни ҳисобга олиб давлатга ҳар гектаридан 70 центнердан шоли ҳосили етиштириб беришга аҳд қилдик.

Азамат шоликорларимиз бу йил умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилган ҳолда ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажарадилар.

Раиса ТИГАЙ,
Ўрта Чирчиқ районидаги «Северний маяк» колхозининг бригада бошлиғи.

«ҚИЗИЛ ШАНБАЛИК» КУНДАЛИГИ

БЕКОБОД. Шаҳар партия комитетининг бюроси 21 апрелда ўтказиладиган коммунистик шанбалик умумшаҳар штабини тузди. Шу куни Бекобод меҳнаткашларидан 22 минг киши ишга чиқади. Ўзбекистон металлургия заводининг пўлат эритувчилари ва прокатчилари 1860 тонна маҳсулот тайёрлаш ниятидалар. Ф. Дзержинский номидаги цемент комбинати коллективи 20 минг тонна цемент ва 50 мингта шартли шифер тахта ишлаб чиқаради. Ғишт заводи, автомобиль транспорти корхоналари коллективлари юксак мажбурият қабул қилдилар. Бекободликлар шанбаликда ишлаган барча меҳнат ҳақини беш йиллик фондига топширадилар.

ТОШКЕНТ. Барча коллективлар зарбдорларча меҳнат қиладиган коммунистик шанбалик кунларида газни кўпроқ бериш кераклигини Тошкент магистрал газ қувурлари бошқармасининг коллективи яхши билади. Мана шунинг учун ҳам 21 апрелда Бухоро—Тошкент—Фрунзе—Олмаота газ қувурига оддий кунлардагига кўра икки миллион куб метр кўп, жами 40 миллион куб метр зангори ёнилғи бериш мажбурияти қабул қилинди. Шундай ишлаш туфайли йил бошидан бери пландан ташқари 130 миллион куб метр газ юборилди. В. И. Ленин туғилган кунгача пландан ташқари яна 20 миллион куб метр газ юборилади. (ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ҒАЛЛА ВА БЕДА ЭКИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1973 ЙИЛ 21 МАРТГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — ғалла экилган майдон (гектар ҳисобида), иккинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида, учинчи стун — беда экилган майдон (гектар ҳисобида), тўртинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида.

Оҳангарон	2108	187,6	701	48,2
Янгийўл	3870	169,7	1365	62,4
Юқори Чирчиқ	5401	116,1	1700	90,5
Бўка	842	110,3	873	71,7
Ўрта Чирчиқ	5099	108,0	447	44,3
Бекобод	2460	100,0	1379	69,7
Пискент	837	98,0	303	27,6
Бўстонлиқ	1560	81,3	280	23,0
Калинин	410	—	850	66,6
Оққўрғон	327	—	2440	93,4
Орджоникидзе	53	—	168	25,0
Область бўйича	22967	120,0	10506	63,2

МЎЛ-КЎЛЧИЛИК ЙЎЛИДА

КАЛИНИН РАЙОНИДАГИ КАЛИНИН НОМЛИ КОЛХОЗ КОММУНИСТЛАРИНИНГ ИШЛАРИ ВА ЎЙЛАРИ

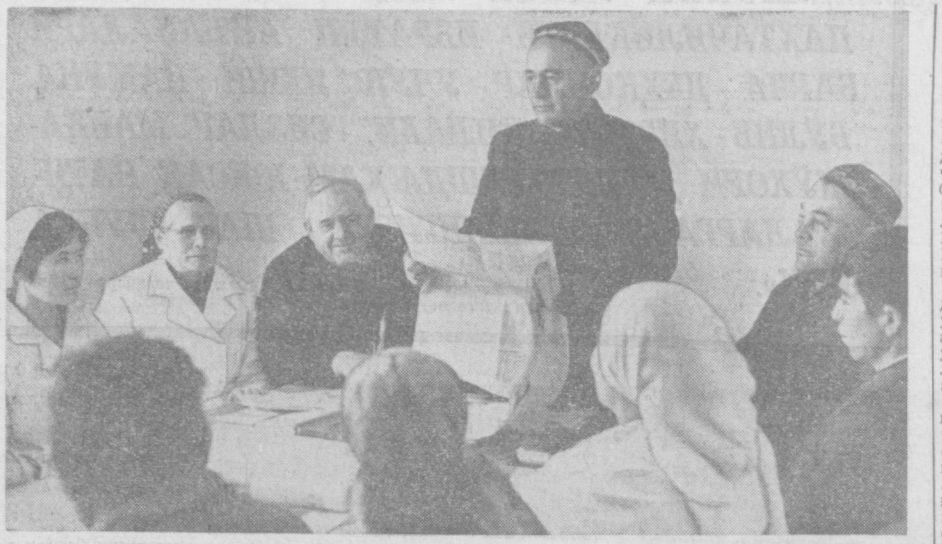

СУРАТДА: колхоз партия ташкилотининг секретари М. Содиқов ферма коммунистлари ўртасида суҳбат ўтказмоқда. А. АБАЛЯН фотоси.

КЎРКАМ ДАЛАЛАР

БАҲОР далаларга сеп ёйди. Деҳқоннинг қўли-қўлга тегмай қолди. Пахтакор ҳамма нарсани чигит экишга шай қилиб қўяётган бўлса, сабзавоткорлар аҳолига мумкин қадар эрта муддатларда маҳсулот етказиб бериш учун жон куйдирмоқдалар. Улар ўзларининг фидокорона меҳнатлари билан далаларни кўркам қилмоқдалар. Бу кўркамлик ҳар бир кишига олам-олам завқ бағишлайди. Ана шу завқ-шавқдан баҳраманд бўлмоқчи бўлсангиз, Тошкентнинг шундай биқинида жойлашган Калинин номли колхоз далаларига бир чиқинг.

Азаматлар пухта тараддудлик билан эртаги экишни бошлаб юбордилар. Энг аввало шуни айтиш кераккн, қиш бўйи теплицаларда иш қизгин бўлди. Карам, помидор кўчатлари кўплаб етиштирилмоқда. Эрта кўчат экиб, эрта ҳосил олиш учун ҳамма нарса тахт қилинди. Эрта баҳор. Кунлар илиб, ердан нам кўтарилди. Тупроқ қизиши билан катта майдонларга дербент карами кўчатлари экилди. Теплицадаги карамдан бўшаган ерларга сепилган помидор уруғлари ҳам гуркираб ўсмоқда.

Колхоз раиси Файзулла ака Абдуллаевни шу теплицада учратдик. Файзулла ака бир неча йилдан буён колхозга раислик қилади. Хўжаликни юксалтириш, ҳосилдорликни ошириш соҳасидаги эришган муваффақиятлари учун у Ленин ордени билан тақдирланди. Бу колхозчиларимизнинг, қишлоқдаги ҳар бир меҳнат аҳлининг ишига берилган юксак баҳо, юксак ишончни оқлаш учун биз янада ғайрат кўрсатишимиз керак, ютуқларни мустаҳкамлашимиз лозим, дейди Файзулла ака. Ҳозирги кундаги ҳамма ҳаракат ана шунга қаратилган.

Раис агроном Рашид ака билан далага чиқариш учун тайёрланаётган карам кўчатларининг сифатини яна бир бор текшириб кўрди.

— Бу кўчатлар қайси бригадага жўнатилмоқда?

— Боқи Фозиловнинг бригадасига,— деди раис,— эрта экилган карам кўчатларининг анча қисмини совуқ уриб кетди. Ўрнини тўлдирмоқдамиз.

Йўлда Файзулла ака дастлабки ишлар ҳақида сўзлаб берди:

— Ўтган йилга нисбатан, редиска уруғини анча барвақт ва сифатли ишланган ерларга сепдик. Пландаги олти гектар ўрнига ўн гектар майдонга уруғ тушди. Май байрами арафасида аҳолига кам деганда 80 тонна редиска топширамиз. Умуман май ойи бизда ҳосил топширишда қизғин ой ҳисобланади. Шу кезлари 500 тоннага яқин эртаги карам, сабзавот етказилади.

...Боқи Фозилов бригадаси колхознинг «Ўзбекистон» участкаси ерларига жойлашган. Ҳаммаси бўлиб 47 гектар ерда деҳқончилик қилинмоқда. Эртаги картошка, редиска экиш планлари барвақт бажарилди. Кузги пиёз гуркираб ўсмоқда. Узоқдан плёнка ишкомлар кўзга ташланади. Бу ерга бодринг уруғи сепиб қўйилибди. Эрта-индин ниш уриб қолади. Бу ерлар кузда чуқур ҳайдалиб, бороналаниб, гектар бошига 20—25 тоннадан гўнг солинган.

Боқи Фозилов олий маълумотли тупроқшунос агроном. У қишлоқ хўжалиги институтини битириб қайтгач, икки йил бригадада ҳисобчи бўлиб ишлади. Ўтган йили эса колхоз правлениеси ва партия ташкилоти уни бригадага бошлиқ қилиб кўтарди. У ишончни оқлади. Биринчи йилиёқ бригадага моҳирлик билан раҳбарлик қилиб, катта хирмон кўтарди.

— Мен Фатхулла Абдуллаев бригадаси билан мусобақа боғлаганман,— дейди Боқи ака,— мусобақа ҳар икки бригаданинг юксалишига ёрдам бермоқда. Ўтган йили бизнинг бригадада гектаридан 13 тоннадан картошка, 19 тоннадан сабзавот етиштирилди. Мусобақадошимизнинг бригадасида эса гектаридан салкам 12 тоннадан картошка, 22 тоннадан сабзавот олинди. Кўряпсизми, бизнинг бригадада картошка ҳосили юқори бўлган бўлса, Фатхулла ака бригадасида сабзавот ҳосили юқори бўлди. Ҳар икки бригада деҳқонлари, коммунистларининг йил бошида бўлиб ўтган йиғилишида бундай тафовутнинг сабабларини атрофлича ўрганиб муҳокама қилдик. Фатхулла ака бригадасида картошка бир-икки чопиқдан сувдан қолганлиги туфайли ҳосилдорлик кам бўлган. Бизнинг бригадада эса сабзавот етиштиришда мана шундай камчиликларга йўл қўйилган. Илғор тажрибаларимизни ўртоқлашдик. Беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида ҳосилдорликни кескин кўтариш учун курашмоқдамиз.

Колхозда бундай ишбилармон бригадалар кўп. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти кейинги йилларда кадрлар билан ишлаш, уларни жой-жойига қўйиш соҳасида қатор тадбирларни амалга оширди. Партия ташкилоти ҳисобида 127 коммунист бўлса, улардан 102 киши бевосита деҳқончиликда ишлаётир. Коммунистлардан тўққиз киши сабзавотчилик бригадаларига етакчилик қилмоқда. Улар бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар. Ҳамидулла Каримов, Боқи Фозилов, тажрибакор деҳқон Солиҳ Каримов, Турғун Ҳикматов, Шавкат Алиев, Салим Султонов каби бригада бошлиқлари ишлаб чиқаришни юксалтиришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

ЯНГИЛИККА КЕНГ ЙЎЛ

БУНДАН уч йил илгари колхозда ҳар гектаридан 18—20 тоннадан сабзавот, 9—10 тоннадан картошка олинар эди. Эндиликда эса ҳар гектаридан 20 тоннага етказиб сабзавот. 12—13 тоннадан картошка олинмоқда. Мева, узум ҳосилдорлиги ҳам ортиб бораётир. Хўжаликнинг деярли барча соҳалари бўйича планлар барвақт ва ортиғи билан бажарилмоқда. Деҳқончилик маданияти ортиб бораётганлиги, ажратилган маблағлар, моддий ресурслардан тежаб фойдаланилаётганлиги туфайли катта даромад олинмоқда. Колхоз ўтган йили 1 миллион 109 минг сўм даромад қилди. Шу жумладан, деҳқончиликдан 680 минг сўм даромад олинди.

Бунга қандай қилиб эришилмоқда?

— Энг аввало,— дейди агроном Рашид ака,— биз давлатга сифатли ҳамда стандарт маҳсулот етказиб беришга ҳаракат қилмоқдамиз. Стандарт маҳсулот етказишда гап кўп. Авжи ҳосил ғарқ пишган даврда тайёрлов пунктларида бўлганмисиз? Ўшанда «бу стандартга тўғри келмайди» баҳонаси билан машина-машина маҳсулотлар қайтариб юборилаётганлигини кўргандирсиз. Биз ана шундай бўлмаслиги учун агротехника тадбирларини пухта амалга оширишга ҳаракат қилмоқдамиз.

Плёнка тагига бодринг, помидор, карам экиш йил сайин кўпаймоқда. Биринчи йили бир гектар ерга экилган бўлса, ўтган йили тўққиз гектар ерга, бу йил эса салкам 20 гектар ерга бодринг, помидор, карам экилди. Деҳқонларимиз ҳозир бу турдаги экинларни сифатли парвариш қилиш учун курашмоқдалар.

Ҳозир колхоз далаларини айлансангиз, баҳри-дилингиз очилади. Кузда экиб қўйилган пиёзлар кўм-кўк бўлиб ётипти. Плёнка тагидаги бодринглар ҳам ниш уриб қолди. Карам, помидор кўчатлари ҳам гуркираб ўсмоқда. Ҳаво исиб кетган кунларда плёнкалар очиб қўйилмоқда. Даладаги ҳар бир деҳқон, ҳар бир меҳнат аҳлининг бутун диққат-эътибори ҳар туп кўчатни асраб, авайлашга, эртаги сабзавотларни мумкин қадар эртароқ етиштиришга қаратилган.

ЖОН-ДИЛ БИЛАН МЕҲНАТ ҚИЛ!

ХЎЖАЛИКДА чорвачилик ҳам йилдан-йилга юксалиб, рентабелли тармоққа айланмоқда. Ҳар бир соҳанинг ўз миришкори, ўз жонкуяри бўлганидек, чорвачиликда ҳам жон-дил билан меҳнат қилаётган, моддий бойлик кўпайтириш учун тинмай изланаётган фидокорлар кўп. Ана шулардан бири ферма мудири коммунист Николай Лучниковдир.

Николай аканинг ташаббуси билан районда биринчилар қатори ана шу колхозда ем-хашак цехи ишга туширилди. Бу цехнинг ускуналари эскириб қолган асбоб-ускуналардан қайта ишланиб тайёрланди. Уларнинг ҳаммасига Николай аканинг ўзи бош-қош бўлди. Ана шундан сўнг фермада ишлар юришиб кетди. Ем-хашаклар майдаланиб, парланиб, турли витаминлар қўшилиб молларга едирила бошлангач соғин сигирларнинг маҳсулдорлиги ошди. Коммунистнинг бу ташаббуси бошқаларга ибрат қилиб кўрсатилди. Колхозда семинар ташкил этилиб, бу семинарга қўшни хўжаликларнинг ферма мудирлари, мутахассислар таклиф этилди. Улар бу ердан ем-хашак цехини қандай жиҳозлашни ўрганиб қайтдилар. Николай аканинг ибратли ишлари ҳатто республика миқёсидаги катта йиғинда алоҳида тилга олинди. Илгарилари зиён келтирган чорвачилик кўп ўтмай рентабелли соҳага айланди.

Ҳозир колхозда 549 қорамол бор. Шундан 234 таси соғин сигир. Ўтган йили бу соғин сигирлардан пландаги 2500 литр ўрнига 3086 литрдан сут соғиб олинди. Бу аввалги йиллардагига қараганда ҳар сигир бошига ҳисоблаганда салкам 100 литрдан кўп эди. Давлатга топшириладиган қорамолларнинг оғирлиги 390 килограммданга тўғри келди. Чорвачиликнинг ривожлантириш соҳасида эришилаётган ютуқларда ферма цех партия ташкилоти катта ташкилотчилик ишларини олиб бормоқда.

— Фермамизда,— дейди цех партия ташкилотининг секретари И. Оқмирзаев,— ўн коммунист бор. Биз КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС, ВЛКСМ Марказий Комитетининг чорвадорларнинг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш тўғрисидаги қарорини атрофлича ишлаб чиқдик. Ҳар бир сут соғувчи ўз зиммасига конкрет мажбуриятлар олди. Биз «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг моҳир сут соғувчиси М. Исҳоқованинг тажрибасини кенг ўрганмоқдамиз. Ферма бўйича сут соғиб олишни кўпайтириш тадбирлари белгиланди. Бу тадбирларнинг бажарилишида коммунистлар ўрнак кўрсатмоқдалар.

Уларнинг сўзига қулоқ солинг: Бузоқбоқар **Умри Аҳмедова:** Сигирнинг кўп сут бериши наслига боғлиқ деймиз, ҳақ гап. Наслдор сигирлардан олинган бузоқлар яхши боқилмаса, айниб қолиши мумкин. Биз ана шуни эсдан чиқармаслигимиз керак. Бизда бузоқларга қиш кунлари сутни, сувни илитиб бериш канда қилинмайди. Тагини тозалаб турамиз. Емидан вақтида хабар оламиз.

Сут соғувчи **Шакар опа Пиримова.** У ўтган йили 18 сигирдан 3460 килограммдан сут соғиб олди. Бу йил 3550 литрга етказмоқчи. Шакар опа ўн олти йилдан буён сут соғувчилик қилади. Ана шу давр ичида у кўплаб шогирдлар тайёрлади. Шоҳида Пиримова, Меҳри Орифжонова, Нафиса ва Рихси Пиримовалар моҳир сут соғувчи бўлиб етишишди.

— Биз кекса сут соғувчилар,— дейди Шакар опа,— ўзимизга ўринбосар тайёрлашга алоҳида аҳамият беришимиз керак. Бунинг учун соғувчиликнинг икир-чикирларини ёшларга эринмай ўргатиш зарур.

Ёш коммунист **Марзия Отаметова:** — Мен ҳам дейди,— у,— Мунаввар Исҳоқова сингари кўп сут соғиб олишни орзу қиламан. Бунинг учун сигирлар зотини яхшилаш, механизация воситасида соғиб олишнинг энг илғор усулларини жорий қилиш керак. Лекин бизда бу соҳадаги ишлар ҳали кўнгилдагидек эмас. Мен бу йил ўзимга бириктирилган сигирларнинг ҳар биридан 3500 литрдан сут соғиб оламан.

Фермадаги ишларнинг яхши бориши, молларнинг соғлом бўлиб ўсиши кўп жиҳатдан мутахассисларга боғлиқ. Коммунист веттехник Соттибой Қаршибоев, зоотехник Маҳкам Тиловлиев ўртоқлар ўз вазифаларини яхши уддаламоқдалар.

— Моллар касал бўлмаслиги учун,— дейди Соттибой,— вақти-вақти билан эмлаб туриш керак. Биз ҳар икки ойда бу ишни такрор амалга ошириб турамиз.

Эргаш Туробов ўрта мактабни битиргач тракторчилик касбини эгаллади, фермага ишга келди. Ўтган йилнинг июль ойида уни КПСС аъзолигига кандидатликка қабул қилдилар. Ёш коммунист Эргаш ҳозирги кунда Ҳаким ака бригадирлик қилаётган янги фермада ишлаяпти. У синов даврини яхши ўтамоқда.

— Мен тўрт-беш йилдан буён фермада ишлаб, қорамолларга ем-хашак, озуқа тарқатаман. Мана биз янги йилдан бошлаб янги қурилган фермада иш бошладик. Лекин очиғини айтиш кераккн, колхозлараро қурилиш ташкилоти ўз вазифасига сидқидилдан қарамаган. Фермадаги кўп ишлар чала қолибди. Соғиш қурилмалари, ўрнатилмаган. Поллар сифатсиз қоқилган. Ҳозир ем-хашак цехида фойдаланилаётган техника талабга жавоб бермайди. «Узсельхозтехника» мутахассислари ем-хашакларни майдалаб қирқадиган машиналар ишлаб чиқарсалар яхши бўларди. Фермамиз ёнида яна бир қўшимча бино қад кўтармоқда. Биз истардикки, бу камчиликлар такрорланмаса. Яна бир гап. Баъзан электр бўлмай қолганда ем-хашак қирқилмай қолади. Электрдвижок келтириб қўйиш керак.

— Бу гапларда жон бор,— дейди колхоз партия ташкилотининг секретари Мансур Содиқов.— Биз қурилиш ташкилотлари билан ҳамкорликни мустаҳкамлашимиз зарур. Келгусида бу ерда чорвадорлар шаҳарчаси барпо этилади. Янги типда турар-жойлар қуриляпти. Бу жойларга сут соғувчилар, молбоқарлар, ферма мутахассислари кўчиб келадилар.

Беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида ферма бўйича пландаги 2700 литр ўрнига 3100 литрдан сут соғиб олиш, давлатга 621 тонна сут сотиш мажбурияти олинди. Бу юксак мажбуриятни бажариш учун энг аввало сут соғувчилар, молбоқарларнинг моддий манфаатдорлигини оширишга катта аҳамият берилаётир. Фермада иш хўжалик ҳисоби асосида ташкил этилган. Сут соғувчиларга улар соғиб олаётган сутнинг миқдори, мойлилигига қараб ҳақ тўланади. Масалан, ҳар юз литр сут учун агар мойлилиги 3,8 бўлса, 2 сўм 54 тийин, агар мойлилиги 3,7 га тушиб қолса, соғиб олинган юз литр сутнинг беш литри чегириб ташланиб, сўнг ҳақ тўланади. Агар сутнинг мойлилиги 3,9 бўлса, юз литр сут 105 литрга ҳисоб қилинади. Йил охирида эса бундан ташқари пландан ортиқча олинган сутнинг 50 проценти қиймати ҳисобида қўшимча ҳақ берилади.

Колхозда кейинги беш йил ичида 120 дан ортиқ янги типда қурилган уйлар фойдаланишга топширилди. Ёш ленинчи участкасида кўчаларга асфальт ётқизилди. Водопровод тармоқлари кенгайди.

Ободончилик ишларини бундан кейин ҳам кучайтирилади. Қишлоқ марказида янги ҳаммом тез кунда ишга тушади. Теплица комбинати қурилади. Ўн йиллик мактаб биноси қад кўтаради. Буларнинг ҳаммаси деҳқонларимизнинг турмуш шароитларини янада яхшилашга хизмат қилади.

Чиндан ҳам бу колхоз деҳқонлари, чорвадорлари, коммунистлари олиб бораётган ишлар ибратлидир. Улар резервларни тўла ишга солиб, мўл-кўл моддий бойлик яратиш учун шу кунларда янада ғайрат қилмоқдалар.

Н. РИХСИЕВ,
М. ҒОЗИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбирлари.

СОЦИАЛ СТРАХОВАНИЕ МАБЛАҒЛАРИ ҲИСОБИГА

Ўзбекистонда колхозчиларни социал страхование қилиш бюджети беш йиллик бошлангандан бери бир ярим баравар кўпайиб, 1973 йилда 28 миллион сўмдан ошди.

Страхование маблағлари, жумладан қишлоқ меҳнаткашларининг сиҳат-саломатлигини яхшилашга сарфланмоқда. Кейинги икки йил мобайнидагина 40 мингдан кўпроқ колхозчи имтиёзли шартлар билан касаба союзлари шифохоналарида даволанди ва дам олди, ёзги каникул пайтида колхозчиларнинг фарзандларидан 112 минг бола пионер лагерларида бўлди.

Касаба союз ташкилотлари социал страхование маблағларидан колхозлараро шифохоналар, шу жумладан санаторий-профилакторийлар қуриш ва уларни асбоб-ускуналар билан таъминлашда иштирок этмоқдалар.

Тошкент, Самарқанд, Фарғона ва республиканинг бошқа областларидаги бир қанча районларда пахтакорлар, ғаллакорлар ва соҳибкорлар учун кўп ўринлик қишлоқ санаторийлари қуриш мўлжалланмоқда. (ЎзТАГ).

МУСОБАҚА ИЛҒОРИ

Тошкент область партия комитети ва область ижроия комитети Армия, авиация ва Флотга кўмаклашувчи кўнгилли жамиятнинг шаҳар ва район ташкилотлари ўртасида СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига социалистик мусобақа якунларини кўриб чиқиб, 1972 йилда оммавий мудофаа ва ҳарбий ватанпарварлик ишларида энг яхши натижага эришганларни мукофотлади.

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроқларини ДОСААФ Янгийўл шаҳар ташкилотига (раиси ўртоқ Н. Скубаков) ва Калинин район ташкилотига беришга қарор қилинди. ДОСААФ Бекобод ва Чирчиқ шаҳар ташкилотлари, Пискент ва Ўрта Чирчиқ район ташкилотларининг яхши ишлаганлиги қайд қилинди.

ТАДҚИҚОТЛАР КЎЛАМИ

Институтимиз коллективи ўзбек филологиясининг барча соҳаларида самарали тадқиқотлар олиб бормоқда. Олимларимиз ҳозир ўзбек адабиётшунослиги ва тилшунослиги, фольклористикасининг бир қатор муҳим масалаларига оид илмий ишлар билан бандлар. Булар орасида докторлик диссертациясини ёзаётганлар анчагина. Музайяна Алавия, Сукома Ғаниева, Нинель Владимирова, Машҳура Султонова, Мақсудахон Содиқова, Сорахон Отамирзаева ва бошқалар шулар жумласидан.

Ўзбек фольклористикаси ва классик адабиётнинг чуқур билимдони, халқ оғзаки ижодини тўплаш ва ўрганиш борасида самарали тадқиқотларни бажараётган Музайянахон опамиз «Ўзбек халқининг тўй-маросим қўшиқлари» деган кузатиш ишларини якунладилар. Бу — унинг докторлик диссертацияси сифатида майдонга келди.

Худди, шунингдек, С. Ғаниева Навоийнинг прозадаги маҳорати билан боғлиқ мавзуда докторлик диссертациясини якунлаяпти.

Ўзбек совет ҳикоячилиги, прозаси, услуби ҳам муҳим мавзулардан бири бўлиб қолди. Н. Владимирова «Ўзбек ҳикоячилигининг тараққиёти», М. Султонова «Ўзбек прозасида услуб проблемалари» деган докторлик диссертацияларн бевосита шу масалаларга бағишланди.

Ўзбек тили нутқ маданияти ва фразеологияси бўйича яратилаётган илмий ишлар ҳам эътиборга сазовор. «Сўздан-сўзнинг фарқи бор», «Нутқ этикаси», «Русча-ўзбекча фразеологик луғат» каби бир қанча китоблар муаллифи М. Содиқова ҳозирда ҳам қайноқ ижод билан банд. Олима ўзбек тили стилистикаси кам ўрганилганлигини ҳисобга олиб, шу соҳадаги йирик ишга қўл урди.

Тилни экспериментал фонетик жиҳатдан ўрганиш актуал масала бўлиб, турмушнинг ўзи бу борада жиддий изланишларни талаб қилмоқда. С. Отамирзаева шу соҳада шуғулланаётган етакчи ўзбек олималаридан. Унинг бир қанча мақолалари, жумладан «Ўзбек нутқини авдиаметрга мўлжаллаб ўтказилган аккустик-артикуляцион анализи» деган иши босилиб чиққан. У «Туркий тилларда сингармонизм ва умлаут» мавзусида докторлик диссертациясини ёзишга киришди.

Бундан ташқари, институтимизда кандидатлик диссертацияларини муваффақиятли ёқлаган А. Хаметова, М. Асомиддинова, Ў. Усмоновалар ҳам фан тараққиётига ўз улушларини қўшиб келмоқдалар.

Г. МУҲАММАДЖОНОВА,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номли Тил ва адабиёт институтининг илмий ходими.

КОМСОМОЛ ТАШКИЛОТЛАРИДА

Зарбдор комсомол қурилишлари харитасида янги адрес — Тошкент метрополитени қурилишини оталиққа олган пойтахт области комсомол ташкилоти пайдо бўлди.

Комсомол штаби қурилишни зарур материаллар билан таъминлаб турилишини ўз назоратига олди. Жумладан, 18 минг тонна темир-терсак тўплашга қарор қилинди. Бу темир-терсак қайта қуйилгандан сўнг метро қурилиши учун асбоб-ускуналар тайёрловчи заводларга юборилади. Ҳозиргача дастлабки минг тонна темир-терсак тўпланди.

Область комсомол ташкилотига метрополитен қурилишида ишлаш истагини билдирган 600 йигит-қиздан ариза тушди. Июнь ойи бошларида иш ҳажми кенгайгандан сўнг улар метросозлар бўлишади.

(ЎзТАГ).

ПАРДОЗЧИЛАРГА НИМА ҲАЛАҚИТ БЕРАЁТИР

Бошқармамиз коллективи зиммасига асосан йирик объектларни пардоздан чиқариб, фойдаланишга топшириш вазифаси юклатилган.

Ўтган йили бошқарма қурувчилари 2-автотранспорт конторасининг маъмурий биносини, профессионал-техника мактабининг ўқув корпусини, тўқимачилик ва енгил саноат институти учун мўлжалланган иморатни, шунингдек 10 минг номерли автомат телефон станцияси биносини қуришда иштирок этдилар.

Коллективимизнинг йирик объектларни пардоздан чиқариш ишлари кўлами йил сайин ортиб боряпти. Қурувчилар ўзларига юклатилган топшириқларни вақтида сифатли бажаришга интилмоқдалар. Лекин бундай интилиш қатор қурилиш ташкилотларининг раҳбарлари томонидан ҳамиша ҳам ўз вақтида қўллаб-қувватланабермайди. Натижада пардозлаш ишлари бошланадиган 7 минг квадрат метрга яқин турар-жойлар, — 840 ўринли, болалар боғчалари, 1500 ўринли мактаб биносини фойдаланишга топшириш ишлари анча кечикиб кетди.

Бу ўринда шуни ҳам эслатиш лозимки, ҳар бир иншоотни қуришда одатда пардозловчилар умумий иш ҳажмининг учдан бир қисмини бажаришади. Бундай иш ҳажми, тупроқ, пойдевор ишларини бажаришга нисбатан тўрт баравар, пўлат конструкцияларини монтаж қилиш ишидан 6,5 баравар, бино деворларини тиклашдан қарийб 2 баравар ортиқдир.

Пардозловчиларимиз ўтган юбилей йилида умуман чакки ишлашмади. Улар рентабель ва сифатли ишлаш, қурилиш таннархини камайтириш борасида талай муҳим тадбирларни амалга оширдилар. Аммо бу борада уларга боғлиқ бўлмаган қатор муаммолар ҳал этилмай қолди. Жумладан, 14, 31, 3-қурилиш бошқармалари, шунингдек 1-уйсозлик комбинатининг айби билан қатор объектлар ўз вақтида пардозловчилар қўлига топширилмади. Натижада қурилиш таннархи анча ортиб. кетди.

Бунда қурилиш материаллари корхоналари ҳам айбдор. 3-ғишт заводи анча пишиқ ғишт ишлаб чиқаришига қарамай, улар стандартдагидан анчагина фарқ қилади. Бу эса ғишт териш ишида талай қийинчиликлар туғдиради. 5-заводда ишлаб чиқарилаётган ғишт эса аксинча, катталик жиҳатидан стандарт талабларига жавоб берса ҳам сифати пишиқ эмас.

Бош пудратчи қурилиш ташкилотлари ана шундай сифатсиз ва ностандарт ғиштдан фойдаланганликлари, йиғма темир-бетон плиталарини қаватлар ўртасида ўрнатишда камчиликларга йўл қўяётганлиги натижасида шундай объектларда бажарилган пардозлаш ишлари ҳам сифатсиз бўлади. Белгиланган нормага қушимча материаллар сарфланиши натижасида қурилиш ишлари таннархи ортиб, уни фойдаланишга топшириш муддатлари чўзилиб кетмоқда.

Шунингдек, йиғма темир-бетон плиталари ҳам сифат жиҳатидан талабга жавоб бермайди. Бундай сифатсиз плиталарни ишлаб чиқараётган 1-темир-бетон заводи раҳбарлиги негадир шу топгача қурувчиларнинг ҳақли эътирозларини ҳисобга олмай келяпти. Бунда кўпинча қурувчи ташкилотларнинг ўзлари ҳам айбдордирлар. Улар юқоридаги каби сифатсиз ишланган плиталарни корхонага қайтариб юбориш ўрнига қабул қилиб олаверадилар. Ваҳоланки, мазкур плиталар катталиги стандарт кўрсаткичларга жавоб бермайди, қалинлиги 24 ўрнига 22 сантиметр бўлади. Бундан ташқари, кўпинча қурилиш объектларига плиталар комплект қилиб юборилмайди. Натижада бинокорлар ана шу плиталарни қирқиб ишлатишга мажбур бўлмоқдалар.

Шунингдек биноларнинг девор тўсиқлари ҳам ҳозирги замон эҳтиёжлар ва техникавий талабларга тўла жавоб бермайди. Гипс заводи ишлаб чиқараётган ана шундай тўсиқ плиталари стандартга жавоб бермайди, уларнинг кўпларида эшик учун ўрин қолдирилмайди ва ҳоказо.

Юқорида кўрсатилган камчиликларнинг ҳаммаси пардозловчилар ишининг ҳам сифатига салбий таъсир қилади.

Кўп ҳолларда бошқармамиз пардозловчилари ҳали тайёр бўлмаган биноларда иш бошлашга мажбур бўлмоқдалар. Гарчи ҳамма умумқурилиш бошқармалари битта 153-трестга бўйсунса ҳам мана бир неча йилдирки, объектларни пардозлаш ишлари учун ўз вақтида топшириш масаласи ҳал қилинмай келаётир. Бу гап, айниқса 14-бошқарма коллективига тегишлидир. Бошқарма қурувчилари кўпинча биноларни пардозлашга топшириш муддатларини жуда кечиктириб юборадилар, ана шу ишларни бажариш учун етарли даражада шарт-шароит яратиб бермайдилар.

Бизнингча, «Главташкентстрой» раҳбарлари ана шу масалаларга жиддий эътибор бериб, уларни мумкин қадар тезроқ ҳал қилишлари лозим.

М. СОАТОВ,
153-трестнинг 12-қурилиш бошқармаси бошлиғи.

РАҲИМ ЙЎЛДОШЕВ Тошкент экскаватор заводининг моҳир токарларидан ҳисобланади. Коммунистик меҳнат зарбдори номини олишга муяссар бўлган бу донгдор ишчи корхонада 23 йилдан буён меҳнат қилмоқда. Смена топшириқларини доим 140—150 процент қилиб бажармоқда. Суратда: ўртоқ Р. Йўлдошев иш устида. М. НУРИДДИНОВ фотоси.

МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

Тошкент тўқимачилик комбинатининг агитбадиий бригадалари 1-Пискент совхози клубида ҳар ойда концертлар беришади. Улар Мирзачўлдаги Абай номли совхозда ҳам оталиқ концертлари бериб туришади. Тошкентлик ҳаваскорлар қишлоқлик шерикларига репертуарни бойитишда, ижрочилик маҳоратини такомиллаштиришда ёрдамлашишди.

Қишлоқда маданий-оталиқ ишида яхши кўрсаткичларга эришганлиги учун тўқимачилар маданият саройига Ўзбекистон касаба союзлари марказий советининг, Ўзбекистон ССР Маданият министрлигининг Кўчма Қизил байроғи ва пул мукофоти топширилди.

(ЎзТАГ).

ТУРДИБОЙ ГУЛМАТОВ Юқори Чирчиқ районидаги Калинин номли колхозининг илғор механизаторларидан бири ҳисобланади. У ўзи бошқараётган техникани катта эътибор беради. Бу илғор ҳамкасбларига ўрнак кўрсатиб ҳамиша бекаму-кўст ишлашига механизатор ҳалол меҳнати билан келмоқда. Гулматов техникани кўклам экиш кампаниясига тахт қилиб қўйишда ҳам намуна кўрсатиб ишлади.

А. Аҳатов фотоси.

ОҚҚЎРҒОН РАЙОНИДА

ПАХТАКОР ҚУВОНЧИ

«Ленинобод» колхозининг меҳнат аҳли йил сайин ишлаб чиқаришда янгидан-янги ютуқларни қўлга киритмоқда. Ўтган йил якунлари бўйича энг яхши кўрсаткичларга эришган колхоз аъзолари машиналар билан тақдирланди. Али Нозимов, Карим Хусановлар «зангори кема»да пахта териб, яхши натижаларга эришишди. Улар «Запорожец» машинаси олдилар. Шунингдек, ипак қурти уруғидан юқори ҳосил олган Ҳаким Мирзаевга ҳам «Запорожец» машинаси тақдим этилди. Бригада бошлиғи Собир Ширинов эса «Жигули» енгил автомобили билан тақдирланди.

ХОНАДОНЛАРГА ГАЗ

«Ленинобод» колхоз правлениеси аҳолининг турмуш даражасини юксалтиришга алоҳида эътибор бермоқда. Ҳозирги кунда колхоздаги 550 хонадон «зангори олов» хизматидан фойдаланмоқда. Ҳозир яна юз хонадонга газ плиталари ўрнатиш учун тайёргарлик кўриляпти.

Н. ТЎФОНОВ.

ЭКИШГА ҲАММА НАРСА ШАЙ БЎЛСИН

Мамлакатимиз меҳнаткашлари ўртасида социалистик мусобақа авж олиб бормоқда. Тўққизинчи беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йилида социалистик мусобақа ҳар қачонгидан кўра кенг қулоч ёзиб, том маъноси билан умумхалқ ҳаракатига айланиб кетди. Ана шу умумхалқ ҳаракатига қўшилган Оққўрғондаги С. Сегизбоев номли совхоз коллективи билан «Коммунизм» совхози коллективи бу йил беллашиб иш олиб бормоқдалар. Уларнинг ниятлари зўр, мажбуриятлари юксак, ҳимматлари баланд. Бу мусобақа янги марраларни эгаллашга қаратилган.

Сегизбоев номли совхоз коллективи бу йил ҳар гектар ердан 33 центнердан ҳосил олиб, 12000 тонналик хирмон кўтаришга, етиштирилган пахтанинг таннархини ўтган йилга нисбатан 9,4 процент арзонлаштиришга, 3650 гектар ернинг ҳаммасига экиш билан бир вақтда ўғит солишга, машина билан 10 минг тонна пахта териб олишга ва бошқа шу каби тадбирларни амалга оширишга аҳд қилган. Чорва, дон, ем-хашак ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш бўйича ҳам конкрет мажбуриятлар олинган.

Мусобақадош «Коммунизм» совхози меҳнаткашлари эса бу йил пахта ҳосилдорлигини гектар бошига 35 центнерга етказиш, ялпи пахтани 1540 тоннага етказиш, пахтанинг таннархини 10 процент арзонлаштириш, 80 процент ҳосилни машина билан териб олиш, 14000 тонна каноп етиштириш ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш мажбуриятини олганлар.

Ана шу икки хўжалик ўртасида социалистик мусобақа давом этмоқда. Улар беллашиб биргаликда районнинг катта хирмонига 13540 тонна «оқ олтин» тўкишмоқчи. Улар шу ният билан яшаб меҳнат қилмоқдалар.

Сегизбоев номли совхозда барча пахта майдони кузда гектарига 400 килограммдан суперфосфат солиб, шудгор қилиб қўйилган. 910 гектар ер механизм ёрдами билан текисланиб экишга тайёрланган. 150 гектар ерга кўп йиллик ўтларни йўқотиш учун гербицид сепилган. 323 гектар ердаги эски беда борона қилиниб, ҳашаротга қарши дориланди. Пландаги 264 гектардан 150 гектар ерга янги беда, карта четларига 40 минг туп тут кўчати экиб қўйилди.

Далаларда ҳозир 7 та бульдозер, 2 та грейдер ишлаб турипти. Улар эски уват, кераксиз зовурларни текислаб ерга ер қўшишяпти. Бу механизмлар ёрдами билан 22 гектар ер ўзлаштирилиши керак. Ҳозиргача 18 гектар ер тайёрланди.

МУСОБАҚАДОШЛАР УЧРАШГАНДА

Бу йил совхозда 3 минг гектар ерга 90Х15 схемасида чигит экилмоқчи. Бунинг учун зарур техника воситалари асосан тахт қилиб қўйилган. Лекин учта чопиқ, бир ҳайдов трактори тайёр эмас. Ашур Шодиев бошлиқ 3-бўлимда эса чизеллар ҳали ремонтдан чиқмаган.

Совхоз чорвадорлари бу йил ҳар бош сигирдан 2400 килограммдан сут соғиб олиш, 770 тонна сут, 164 тонна гўшт етиштириш мажбуриятини қабул қилганлар. Бироқ, совхоз чорвадорлари сут соғиб олишни кўпайтириш ўрнига январь, февраль ойларида камайтириб юборганлар.

«Коммунизм» совхозидан келган мусобақадошлар Сегизбоев номли совхозда қилинган ва амалга оширилаётган яхши ишлар билан бир қаторда юқоридаги сингари бир қатор камчиликларни ҳам кўрсатдилар.

Хўш, «Коммунизм» совхозида аҳвол қандай? Бу хўжаликда кўклам экиш кампаниясига тайёргарлик қалай. Иш социалистик мажбуриятга яраша олиб бориляптими? Яхшиси фактларга мурожаат қилайлик. «Коммунизм» совхозининг Ким Николай бошлиқ 1-бўлимда 130 гектар ерга чигит, 330 гектар ерга каноп экилади. Бу ерда суғориш тармоқлари жадал тозаланяпти. Тут кўчати экиш тамомланган. Ҳайдов тракторлари ремонтдан чиқариб қўйилган. Лекин ҳозиргача сеялкаларни ишга тайёрлаб қўймаганлар. Сеялкаларнинг ҳаммасида уруғ ташлайдиган қисми йўқ. 57 гектар ерга янги беда экиш керак бўлса, энди 15 гектар экилган, 40 гектар ердаги эски беда борона қилинмаган, ҳашаротга қарши дори сепилмаган.

А.Жўраев бошлиқ 2-бўлимда аҳвол бундан ҳам баттар. 6 та ҳайдов тракторидан 2 таси ремонтдан чиқарилмаган. Эски бедапояга ишлов берилмаган.

Имомов бошлиқ 3-бўлим энг катта, бу ерда 250 гектар ерда пахта, 960 гектар ерда каноп, беда, макка, лавлаги ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирилади. Ҳайдов тракторлари, каноп экадиган сеялкалар тўла-тўкис тайёрлаб қўйилган. Аммо 90 сантиметрли кенгликда чигит экадиган битта сеялка етишмайди. Афсуски, бу бўлимда ҳам бедани борона қилишга, ҳашаротга қарши дори сепишга эътибор берилмаган.

Умуман «Коммунизм» совхозида эртаги экинларни экиш, беданн парвариш қилишда қулай фурсатлардан фойдаланилмай бекор ўтказиб юборилган. Ҳалигача экиш кампанияси учун зарур техника воситалари тўла тайёрланмаган. Айниқса, биринчи ва иккинчи бўлимларда техникани тайёрлаш қониқарсиз аҳволда.

Мусобақадош Сегизбоев номли совхоздан ўзаро текшириш бригадаси аъзолари «Коммунизм» совхозида бўлиб, юқоридаги сингари қатор камчиликларни очиб ташладилар. Мусобақадошлар йўл қўйилган камчиликларни тезда бартараф этиш юзасидан қилинаётган ишлар асло қаноатлантирмайди. Олинган социалистик мажбуриятни бажариш учун ишни қизитиб юбориш зарур.

«Коммунизм» совхозининг мутахассислари ўз мусобақадошлари томонидан кўрсатилган камчиликларни тан олдилар. Уларнинг маслаҳат ва таклифларига амал қилиб иш олиб боришга ваъда бердилар.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

ДУНЁ ОВОЗИ
чет эл хабарлари

ДЎСТОНА ВИЗИТ

БАҒДОД, 20 март. Жанубий Вьетнам республикаси муваққат революцион ҳукуматининг ташқи ишлар министри Нгуен Тхи Бинь расмий визит билан Ироққа келган эди. У Ироқ халқининг халқаро нефть монополиялари устидан қозонган ғалабасини табриклади. Нгуен Тхи Бинь мамлакат бўйлаб саёҳатини давом эттириб Бобилга келди. У Бобилда сўзлаган нутқида айтдики, миллий фронт Жанубий Вьетнам республикасининг муваққат революцион ҳукумати ва бутун Вьетнам халқи Ироқ халқининг мустамлакачилик ва империализмга қарши олиб бораётган курашини эътибор билан кузатиб турибди. Вьетнам халқи, деб таъкидлади у, бу кураш билан бирдамдир. Нгуен Тхи Бинь Жанубий Вьетнам республикасининг муваққат революцион ҳукумати Ироқнинг Вьетнам халқига бераётган ёрдамини ғоят қадрлайди, деди.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ БАМАКОДА

БАМАКО, 21 март. (ТАСС). Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги Мали комитетининг таклифига биноан, Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Совет комитети президиумининг аъзоси Ҳолмурод Шарипов бошчилигида шу комитет делегацияси Москвадан бу ерга келди.

Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги Мали комитетининг раиси Абдуллай Соу Совет делегациясини табриклаб сўзлаган нутқида делегациянинг бу визити мали ва совет халқлари ўртасидаги дўстлик ва бирдамликни янада мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади, деди..

Рус тилини ўрганишга қизиқиш

БРАТИСЛАВА, 21 март. (ТАСС). Рус тилини мактабдан ташқари ўрганиш словак меҳнаткашлари орасида тобора кенг тарқалмоқда. Ҳозирги вақтда республикада асосан Чехословакия—Совет дўстлиги жамияти ташкилотлари ҳузурида рус тилини ўрганувчи 850 га яқин курс мунтазам ишлаб турибди. Бу курсларда қарийб 12 минг киши таълим олмоқда.

Шарқий Словакиядаги Чехословакия—Совет дўстлиги жамияти аъзолари рус тилини ўрганишга айниқса қизиқмоқдалар. Бу ерда ҳозир тўрт ярим минг ўқувчиси бўлган 270 дан кўпроқ рус тилини ўрганиш курслари ишлаб турибди.

Рус тилини яхшироқ билиш учун Словакияда мунтазам равишда ўтказилаётган район, область ва республика конкурслари бу ишда катта ёрдам бермоқда.

ЧАН ВАН ЧАНИНГ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ХАНОЙ, 20 март. (ТАСС). Жанубий Вьетнам республикаси муваққат революцион ҳукуматининг тўрт томонлама қўшма ҳарбий комиссиядаги ҳарбий делегациясининг бошлиғи генерал Чан Ван Ча чет эл журналистлари учун Сайгонда матбуот конференцияси ўтказди.

У ўзининг нутқида Вьетнам халқи тинчликка интилаётганлигини таъкидлаб ўтди ва Сайгон маъмуриятининг ҳаракатларини фош қилди. Унинг уқтириб ўтишича, Сайгон маъмурияти Вьетнамда урушни тўхтатиш ва тинчликни тиклаш тўғрисидаги битимни очиқдан-очиқ ва системали тарзда бузмоқда. Жанубий Вьетнам республикаси муваққат революцион ҳукумати назорат қилиб турган территорияни босиб олишга уринмоқда. ЖВР муваққат революцион ҳукумати деди Чан Ван Ча, яхши ният билан ва тинчликни сақлаб қолишни истаб вазминлик қилмоқда, лекин бу вазминликнинг ҳам чегараси бўлади, албатта. Чан Ван Ча битимнинг бузилаётганлиги учун бутун жавобгарликни Сайгон маъмурияти зиммасига юклади.

ЖВР муваққат революцион ҳукумати ҳарбий делегациясининг бошлиғи Ҳинди-Хитойда тинчлик сақланади ва мустаҳкамланади, Вьетнамда урушни тўхтатиш ва тинчликни тиклаш тўғрисидаги битим бажарилади, шу билан янги, мустақил, демократик, бирлашган ва гуллаб-яшнаётган Вьетнам барпо этилади, деб ишонч билдирди.

Генерал Чан Ван Ча журналистларнинг саволларига жавоб бериб, Парижда ҳар иккала Жанубий Вьетнам томонларининг маслаҳатидан асосий мақсад миллий ярашув ва иноқлик миллий кенгашини тузишдан иборат эканлигини уқтириб ўтди.

ЖВР муваққат революцион ҳукумати ҳарбий делегациясининг бошлиғи ВДР Жанубий Вьетнамга ўз қўшинларини ва ҳарбий аслаҳаларини олиб кирмоқда, деб АҚШ ҳукумати қилган даъволар асоссиз эканлигини айтди. Жаҳон афкор оммаси, деди у, ҳозирги вақтда Қўшма Штатлар Япониядан Данангга (Жанубий Вьетнам) қурол-яроғ юборияпти, деб маълум қилмоқда. АҚШ ҳукуматининг бу баёнотидан кузатилган мақсад Парижда имзоланган битимнинг бузилаётганлигини хаспўшлашдан иборатдир, деб таъкидлади сўзининг охирида Чан Ван Ча.

ЖАНГГА ШАЙ ҚИЛИБ ҚЎЙИШДИ

ЛОНДОН, 20 март. (ТАСС). Британиянинг Шимолий Ирландиядаги оккупациячи қўшинлари тамомила жангга шай қилиб қўйилди. Неча минглаб солдатлар, неча юзлаб броневик ва бронетранспортерлар Белфаст, Дерри ва бошқа шаҳарларнинг ишчилар истиқомат қиладиган районлари теварагига тўпланди. Британия армиясининг қўмондонлиги консерваторлар ҳукуматининг Ольстерга доир «Оқ китоби» чиқишини кутиб кучларини намойиш қилмоқда. Бу ҳужжатнинг мазмуни гарчи сир тутилаётган бўлса ҳам, маҳаллий кузатувчилар «оқ китоб» Ирландияни парчаланган ҳолда қолдиришни ва Ольстерни бирлашган қиролликнинг бир қисми сифатида сақлаб қолишни тасдиқлашига шубҳа қилмайдилар.

ҚОРАДОРИ СОТУВЧИЛАР ҚАМОҚҚА ОЛИНДИ

ПАРИЖ, 20 март. (ТАСС). Ички ишлар министрлиги қўйидагиларни хабар қилди: Францияда шу йилнинг бошидан буён қорадори сотувчи 163 киши қамоққа олинди. Шу давр ичида полиция ва таможня хизмати бўлимлари бир ярим тоннага яқин қорадорини топиб, мусодара қилди.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ. «СССР — Ғарбий Европа» газопровод трассасида ишлар жадал суръатда давом этмоқда. Бу йил Чехословакия участкасида бир неча тақсимлаш станциялари қуриб битказилади. Прага яқинидаги Коуржим компресс станциясида сўнгги монтаж ишлари амалга оширилмоқда. Суратда: станция участкаларининг бирида.

ЧТК—ТАСС фотоси.

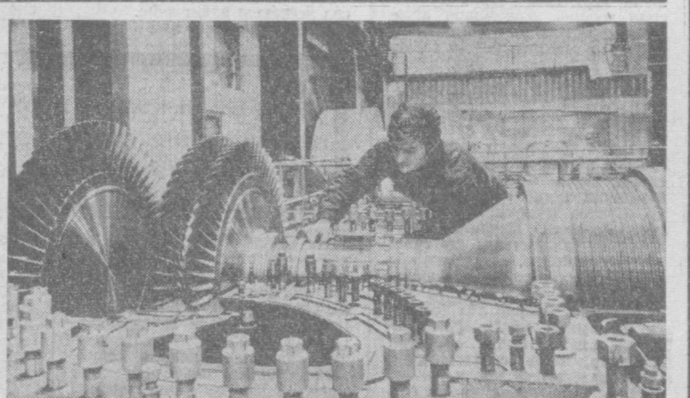

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

ПРАГА, 20 март. Бу ерда халқаро иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорлик Чехословакия кенгашининг мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисда ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар социалистик иқтисодий интеграцияси комплекс программаси 1972 йилда Чехословакия Социалистик Республикасида қандай бажарилганлиги тўғрисидаги ахборот муҳокама қилинди. Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг 1976—1980 йиллардаги илмий-техникавий ҳамкорлигининг асосий йўналишлари ҳам муҳокама қилинди.

ТОКИО. 20 март. Нагоя шаҳрида бўлиб ўтган митингда ўн мингдан ортиқ сайловчи қатнашди. Шу митингда коммунистик ва социалистик партиялар маҳаллий университет профессори М. Ямамотони шу шаҳарнинг мэри лавозимига биргаликда номзод қилиб кўрсатдилар. Япония касаба союзлари бош кенгашининг префектура бўлими, шунингдек, олимлар ҳамда фан арбоблари жамияти ҳам унинг номзодини қўллаб-қувватламоқда.

Ҳозирги вақтда мамлакатнинг 61 та шаҳрида коммунистик партия билан социалистик партия бошчилигидаги демократик кучларнинг бирлашган блоки мадади билан сайланган мэрлар муниципалитетларга бошчилик қилмоқдалар. Япония компартияси билан социалистик партияси бирлашган блокининг вакиллари мамлакатдаги етти префектура губернатори қилиб ҳам сайландилар.

ДЕҲЛИ, 20 март. Ҳиндистон ҳукумати қишлоқ жойларда соғлиқни сақлаш системасини ривожлантиришга катта эътибор бермоқда. Келгуси беш йилликда (1974—1979 йилларда) шу эҳтиёжларга икки миллиард рупиядан ортиқ маблағ сарфланади. Ҳозирги вақтда қишлоқ жойларда 250 мингта соғлиқни сақлаш пункти барпо этилмоқда. Умумҳиндистон медицина фанлари институти қишлоқда медицина хизматини кенгайтириш ва яхшилашнинг махсус программасини ишлаб чиқмоқда.

Ҳозир қишлоқ районларида 25 минг врач ишлаб турибди.

КУЧЛИ ЁНҒИН

АФИНА, 20 март. (ТАСС). Кучли ёнғин Афина шаҳридан унчалик узоқда бўлмаган автопокришкалар омборини яксон қилди. Ёнғин келтирган зарар бир ярим миллион драхмдан ошади. Афинадаги пойафзал фабрикасида бўлган бошқа бир ёнғин 500 минг драхм зарар етказди. Мутахассисларнинг фикрига кўра, Грециянинг саноат корхоналарида техника хавфсизлиги бузилаётганлиги тез-тез ёнғин чиқишига сабаб бўлмоқда.

ТИНЧЛИК МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

ДЕҲЛИ, 19 март. (ТАСС). Ҳиндистон вице-президенти Г. С. Патхак кеча Жуллундурда (Панжоб штати) ўтказилган митингда гапириб, Ҳиндистон ярим оролидаги вазиятни нормаллаштириш мақсадида Симладаги битимни бажаришга даъват қилди. Г. С. Патхак, Симладаги битим Жанубий Осиёда ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш манфаатларига хизмат қилади, деб уқтириб ўтди. Шу билан бирга у мамлакатда социал-иқтисодий ўзгаришлар программасини амалга ошириш ва мустақил Ҳиндистон ўтказиб келаётган тинчлик ва қўшилмаслик сиёсатини мустаҳкамлаш зарурлигини айтди.

В. В. Маяковский юбилейига бағишлаб

«Билим» жамияти правлениеси буюк пролетар шоири В. В. Маяковский туғилган куннинг 80 йиллиги олдидан кўпгина тадбирларни амалга оширмоқда. Шу жиҳатдан, Ўрта Чирчиқ районидаги Акмал Икромов номли колхозда бўлиб ўтган кеча диққатга сазовор.

Кечада «Билим» жамияти правлениеси раисининг биринчи ўринбосари, тарих фанлари доктори Қ. Фозилхўжаев, филология фанлари кандидатлари Р. Иноғомов, М. Олимов, Х. Исматуллаев ҳамда шоирлардан Эркин Воҳидов ва Абдулла Орипов қатнашишди.

Олимлар В. В. Маяковский ҳаёти ҳамда ижоди хусусида меҳнаткашларга сўзлаб бердилар. Шоирлар эса унга бағишланган шеърларидан ўқишди. Шунингдек, колхоздаги 7-ўрта мактаб ўқувчилари Маяковский шеърларидан ёд айтдилар.

Н. АҲМЕДОВ.

БОЛАЛАРИНГИЗГА ЎҚИБ БЕРИНГ

Тошкентлик ёш шоир Борис Пакнинг тўртинчи шеърий китоби «Ёш гвардия» нашриётида босмадан чиқди. «Петяжоннинг ватрушкани эгаси» деб номланган бу шеърий тўпламга шоирнинг сўнгги пайтда болаларга атаб ёзган йигирмадан ортиқ шеъри киритилган.

Борис Пакнинг қаламига мансуб бўлган шеърлар болалрбоп бўлиб, уларни ўқиш ва уқиш жуда ҳам ўнғай. Унинг «Онамга», «Петя ҳақида», «Мақтанчоқ», «Сувни ким қандай ичади» сарлавҳали шеърлари айниқса жонли чиққан.

ОЗ ВАҚТДАН СОЗ ФОЙДАЛАНИНГ

МАКТАБ ҲАЁТИ

Инсон умрининг ҳар бир дақиқаси қимматлидир. Вақт қадрини билган одам ўзининг ҳам, бошқаларнинг ҳам вақтини беҳудага совурмайди. Шундай экан, ҳар бир касб-кор эгаси ўз зиммасидаги вазифасини ҳалоллик ва сидқидилдан адо этиши керак. Шу маънода, жумладан, таълим-тарбия ўчоғи бўлган мактаб зиммасига, шу таълим-тарбия жараёнининг асосий ташкилотчиси, раҳбари ва жонкуяри бўлган ўқитувчилар зиммасига ғоят муҳим, масъулиятли ва шарафли вазифалар юкланади.

Пойтахтимизда шундай ўқитувчилар борки, улар 30—40 йиллар ҳалол меҳнат қилиб, кўпчиликнинг иззат-ҳурматига сазовор бўлганлар. Уларнинг дарслари ҳамиша пухта, янгидан-янги метод-усулларда, кўргазмали ва қизиқарли ўтади. Ҳар бир минутнинг қадрини билган, ундан самарали фойдаланиб келаётган Зода Баҳодирова (1-мактаб), Мираҳмад Шоаҳмедов (22-мактаб), Ҳусан Ибодов (119-мактаб), Камол Одилов (76-мактаб), Фатхулла Ҳусанхўжаев (120-мактаб) каби кўплаб илғор педагоглар билан фахрлансак арзийди.

Биз бир соатлик дарс процессида ўқитувчининг вақтдан қандай фойдаланишини ва машғулот сифатини таҳлил этиш ниятида Собир Раҳимов районидаги 133-мактабда ва Киров районидаги 20-мактабда бўлдик. Бунда бошланғич ва юқори синфларда бир неча соат дарс кузатдик, ўқитувчиларнинг тайёргарликлари, такрорлаш ва янги билим беришда, қўлланган метод ҳам усуллари, хуллас, ўтиб борувчи ҳар бир қимматли дақиқалардан қандай фойдаланаётганликларини кузатиб, ўрганиб чиқдик. Мактаб директорлари, илмий бўлим мудирлари ва методик бирлашма раҳбарлари билан биргаликда, объектив тарзда таҳлил этдик.

Маълумки, бошланғич таълим — умумий таълимнинг асосидир. Шу боисдан, биз бошланғич синфларда таълим-тарбия ишининг боришини кўпроқ кузатдик. 133-мактабда Марзия опа Ювакаеванинг 3-«Б» синфида ўтказган математика дарсида бўлдик. Ўттиз бир йиллик педагогик стажга эга бўлган муаллиманинг ютуғи шундаки, у ўқувчиларни мустақил ишга яхши одатлантирган. Ўқувчилар биринчи топшириқлардаёқ, уни зудлик билан бажаришга киришдилар, ўқитувчи тарқатма материаллардан ўринли, унумли фойдаланганн учун, синфдаги барча ўқувчи актив иштирок этди. 532 ва 533-масалалар синф ўқувчиларининг ҳаммаси иштирокида ечилди, шунинг учун уйда ишлаш учун топширилган 535-масала шартини ўқувчилар, батафсил тушуниб олишди.

Шу мактабнинг 2-«В» синфида ёш ўқитувчи (у эндигина 3-йил ишлаши) Сайёра Йўлдошеванинг она тили дарсида бўлдик. Аввало шуни айтиш керакки, синфга кирсангиз баҳри-дилингиз очилади: дарпардалар тутилган тувакчаларда анвойи гуллар, доскада икки хил парда. Қатор қўйилган шкафларда турли-туман ўқув кўргазма қуроллари. Ўқитувчи ўқувчиларига шунчалик меҳрибон, илтифотли ва хушмуомалали, бутун дарс давомида ўқувчилар ана шу ҳурматли муаллималарига жон қулоқларини бериб тинглайдилар. Дарс ярмига борганда «Ҳордиқ чиқариш» — бадан тарбияси ва осойишталик дақиқаси бўлиб ўтди. Синфда бир минутлик жимлик ва сукунат. Ўқитувчи, қаламини аста тиқиллатиши билан яна ҳаракат, яна машғулот, яна ёзиш, ўқиш, тинглаш...

Ўқувчилар «ё» унлисининг ёзилишини билиб олиш билан бирга, Тошкент пиёласи ҳақида, ёркин ҳаётимиз хусусида, ёнғоқнинг аҳамияти борасида ҳам қисқа, асосли тушунчага эга бўлиб, маънавий озиқ олдилар.

Мактаб директори Муборак опа Ҳамидхўжаева ва илмий бўлим мудири Зуҳриддин ака Ҳасанов ўртоқлар билан дарсларни чуқур таҳлил этганимизда, бундан аввал ҳам мазкур ўқитувчиларнинг дарсларини кўплаб кузатиб, назарий-методик жиҳатдан самимий ёрдам берганликлари аён бўлди.

20-мактабда — 3-«А» синфида Нури опа Хўжаеванинг она тили (ўқиш) дарси ва математика дарсларини кузатдик.

Биринчи соатдаги она тили дарси анча шошма-шошарлик билан ўтди. Бунинг сабаби бор, албатта: ўқитувчи дарсга саккиз минут кечикиб келди. Шуни унутмаслик керакки, ўқитувчи талаба ҳақига, унинг қимматли вақтига бефарқ қараши мумкин эмас. 30 дан ортиқ боланинг 8—10 минутдан вақти бекор кетди, деган гап зарар саналади.

Хўш, шошма-шошарлик оқибатида дарсда асосий мақсадга эришилдими? Албатта, йўқ! Аввал ўтилган тема — «Пионер Холбек» юзасидан ҳам, янги тема — «Қурбақа ва Чумоли» бўйича ҳам доскадан фойдаланилмади. Ўқувчилар ҳеч нарса ёзмадилар, фақат эшитдилар ва ўқидилар. Ўқитувчи, лоақал текстдаги «Маймун йиғлар ҳолига» иборасини доскага ёзиб, унинг маъносини тушунтирса, болалар янги билим, малакага эга бўлардилар.

Мазкур 20-мактабнинг 10-синфида ўқитувчи Туроб Юсметовнинг адабиёт дарсини илмий бўлим мудири Инобат Расулова билан кузатдик. Аввало шуни айтиш керакки, ўқитувчи ҳам, ўқувчилар ҳам бугунги дарсга тайёр эмас эдилар. Буни ўқитувчининг тасодифий саволларига баъзи ўқувчиларнинг узиқ-юлиқ жавоблари, ўқитувчининг «бири боғдан-у, бири тоғдан» қабилидаги янги дарс «ўтишида», бутун дарс давомида доскага лоақал бугунги число ёки янги дарс темасини ёзмаганида кўриш мумкин эди. Энг ачинарлиси, ўқитувчи дарсда бирорта кўргазмали материалдан фойдаланмади, бирорта ўқувчининг билим-тайёргарлини аниқлаб баҳо қўймади. Шунинг учун дарс таҳлилидан сўнг «Эссиз-эссиз совурилган 45 минут!!! — деб хулоса чиқардик.

Маълумки, чораклик ўқув планлари йил давомида анъанавий кенгаш ва семинарларда муҳокама қилинади, давлат программаси асосида конкретлаштирилиб, мактабда қўлланиш учун тавсия этилади ва ўқитувчилар истаган вақтларида фойдалансинлар учун шаҳар ўқитувчилар малакасини ошириш институтида сақланади. Чунончи, партиямизнинг Пленумларида кўрилиб, муҳокама қилиниб, ҳаётга татбиқ этиш учун ҳавола этилган муҳим масалалардан бири — қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш, халқ моддий фаровонлигини ошириш тадбирлари эди. Ана шу муносабат билан «Ғолиблар», «Бўрондан кучли», «Қудратли тўлқин», «Янги ер», («Шоҳи сўзана»). каби асарлар майдонга келди.

Ана шу йўсин, ўқитувчи ўз талабаларида жанговар меҳнатга иштиёқ ҳисси, чўлларда гулистонлар яшнатиш ҳавасини ошириш, уларни ҳам Ойқиз, Пўлат, Деҳқонбой, Ҳафизалар изидан боришга даъват этган бўлур эди.

Бугунги 10-синф йигит-қизларининг т у ш у н ч а л а р и, кенг, билимлари кўп қиррали. Чунки улар радио тинглайдилар, телевизор кўрадилар, газета-журнал ўқийдилар ва китоб мутолаа қиладилар. Шундай экан, айниқса, 10-синфда дарс берувчи ўқитувчи ўқувчи учун чиқарилган дарсликни нари-бери кўздан кечириб, синфга кириб «бир амаллаб» 45 минутни ўтказиб олишни ўйласа, бунда жуда катта хато қилади!

Йўқ, бугун билганларимиз эрта учун камлик қилади. Эртага индиннинг ҳаракатини қилиб қўймасак, қоқилиб қолиш ҳеч гап эмас.

У. САЛОҲИДДИНОВ,
Т. АШРАПХОНОВ.

Она-Ватан бўйлаб

РИГАДАГИ денгиз савдо порти докерлари ўртасида мусобақа тобора кенг қулоч ёймоқда. Социалистик мусобақа ғолиблари Иван Шашилкин ҳамда Орест Карабин бошчилик қилаётган бригада аъзолари кичик ва қудратли механизацияларни бошқариш билан бирга ҳар бир минутдан унумли фойдаланмоқдалар. Суратда: портдаги кичик ва улкан механизациялар иш устида.

Ю. Житлухин фотоси.

ОЗАРБАЙЖОН. Сумгаит мис заводи ҳар ойда ишлаб чиқарадиган ва реализация қилиш қуввати жиҳатдан 1975 йилга планлаштирилган кўрсаткичга етиб олди. Бундай ютуққа майдонни кенгайтирмай туриб, ишлаб чиқариш жараёнини автоматлаштириш ва механизациялаш туфайли эришилди. Суратда: корхонанинг алюминий мис ўраш цехида.

Ю. Рахил фотоси, ТАСС фотохроникаси.

ВОЛГОГРАД области. Улкан Доннинг Калач яқинида сув устига аэрацион қурилмалар ўрнатилди. Цимлянск сув омборига қуйиладиган дарёга ана шу махсус қурилмалар орқали кислород бериб борилади. 2700 квадрат километр жойда боқилаётган балиқлар учун бу қурилмалар ёрдамида кислород юборилади. Суратда: Калач яқинидаги аэрацион қурилмалардан бири.

Н. Суровцев фотоси.

ХУШХАБАРЛАР

АТЕИСТИК КЕЧА

ТОШКЕНТЛИК бир группа олимлар яқинда Пискент пахтакорларининг меҳмони бўлишди. Улар Муротали қишлоқ Советида ўтказилган атеистик кечада иштирок этиб, оммани қизиқтирган кўплаб саволларга жавоб бердилар, совет фани қўлга киритаётган муваффақиятлар ҳақида ҳикоя қилдилар.

Кечада Свердлов номли, Охунбобоев номли колхоз аъзолари қатнашиб, кўпгина янгиликлардан воқиф бўлдилар. Улар сўзга чиқишиб, замонавий урф—одатлар самараси тўғрисида гапирдилар, эскиликка муккасидан кетган кишиларни танқид қилдилар.

ЖАМОАТ КЎРИГИДАН СЎНГ

Энди, кўпгина заводларнинг ишчилари тушки танаффусда овқатланиш учун навбатда кўп вақтни сарфламайдилар. Кейинги пайтда ошхоналарда ўринлар сони яна мингтага кенгайди. Айниқса, Бекобод, Олмалиқ, Тошкент саноат корхоналарида қурилган янги ошхоналар ишчиларга намунали хизмат кўрсатяпти.

Область умумий овқатланиш корхоналарида ўтган йили махсус жамоат кўриги ўтказилгандан кейин кўпгина қимматли таклифлар ўртага ташланди. Шу таклифлар асосида Олмалиқдаги 2 та ошхона яримфабрикатлар билан савдо қилишга ўтказилди. Ангрен ва Бекобод умумий овқатланиш корхоналарида эса таомлар учун олдиндан буюртмалар олиш йўлга қўйилди.

Беш йилликнинг учинчи йилида ҳам областимизнинг шаҳар ва қишлоқларида кўпгина ошхоналар қурилади. Қурилаётган ошхоналарни замонавий савдо-технологик ҳамда холодильник ускуналари билан таъминлашга ҳаракат қилинмоқда.

КИТОБХОН ҚИШЛОҚ

Бўстонлиқ районидаги марказий кутубхона заллари доимо одамлар билан гавжум бўлади. Китобхонлар сони йил сайин кўпайиб бормоқда. Китоб фонди ҳам энг янги бадиий, илмий ва хўжалик темаларига оид адабиётлар билан бойимоқда. Шу йилнинг ўтган ойлари давомида китоб жавонларга яна 100 та янги хил адабиёт қўйилди.

Кутубхона ходимлари китоб пропагандасига алоҳида эътибор бермоқдалар. Улар турли мавзуларда китоб виставкалари, конференциялар ўтказиб туришибди. Яқинда «Китоб бизнинг дўстимиз» деган темада ўтказилган конференция айниқса қизиқарли бўлди.

Ҳозирги кунда кутубхоначилар республикамиз ёзувчиларининг янги асарлари асосида виставка ташкил қилмоқдалар. Бу виставкага қўйилган адабиётлар Ўзбекистонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш, уни мустаҳкамлаш ва юксалтириш йўлида халқимиз кўрсатган мардлик ва жасорат мадҳ этилади.

СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●

„ЯХШИ ҚОЛ ТОШКЕНТ“

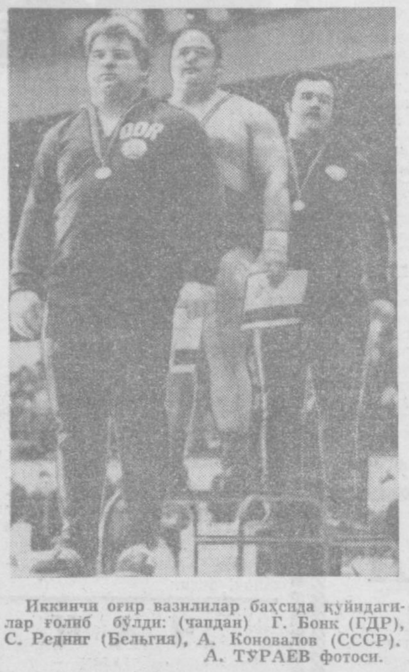

Иккинчи оғир вазнлилар баҳсида қуйидагилар ғолиб бўлди: (чапдан) Г. Бонк (ГДР), С. Рединг (Бельгия), А. Коновалов (СССР).

А. ТЎРАЕВ фотоси.

Мусобақанинг охирги куни «Юбилей» спорт саройи томошабинларни ўзига сиғдиролмади. Бунинг сабаби бор: саҳнага энг оғир вазнлилар — паҳлавонларнинг паҳлавонлари чиқиши керак.

Лекин охирги дақиқаларда ажойиб совет спортчиси Станислав Батищевнинг бетоб бўлиб қолиб, мусобақада иштирок этолмаслиги, жаҳон рекордчиси В. Алексеев эса Тошкентга келолмаганлиги маълум бўлди. Кураш етти паҳлавон ўртасида борди. Қуръага кўра биринчи бўлиб, тошкентлик Геннадий Непряхин саҳнага таклиф қилинади. У даст кўтариш машқини 145 килограммдан бошлади. Ҳамшаҳримиз иккинчи марта штангага 152,5 килограммлик тош қўйилганда келди. Бу Ўзбекистоннинг рекорди эди. Рекорд оғирликни Непряхин осонгина забт этди. Бу муваффақият уни руҳлантириб юборди. Тошкентлик спортчи учинчи уринишда 157,5 килограмм оғирликдаги штангани дадил кўтарди. Яна Ўзбекистон рекорди қўйилди! Томошабинлар унинг бу муваффақиятини қизғин олқишлашди.

Даст кўтариш машқлари кутилгандек бельгиялик кутубхоначи Серж Редингнинг ғалабаси билан тугади. У 175 килограмм натижа кўрсатди. Рединг Василий Алексеевнинг жаҳон рекордини янгилашга уриниб кўрди, аммо 180,5 килограммлик штангани кўтаролмади. Иккинчи ўринни болгариялик Дмитрий Трамбураджиев, учинчи ўринни ГДР спортчиси, Мюнхендаги олимпиаданинг бронза мукофотчиси Герд Бонк олди. Улар 160 килограммлик тошни кўтардилар.

Силтаб кўтариш машқлари бошланди. Ҳамшаҳримиз Непряхин Ўзбекистон штангачилари орасида биринчи бор 200 килограммлик маррадан ошишга муваффақ бўлди. У 202,5 килограмм вазндаги штангани қийналмай кўтарди. Шу оқшом 26 ёшлик «Локомотив» кўнгилли спорт жамиятининг аъзоси, Непряхин жами 5 бор Ўзбекистон рекордини янгилади. Республикамизнинг бошқа вакиллари муваффақиятсиз қатнашган бир вақтда унинг бундай натижаси ҳаммани мамнун этди. Бу штангачи Совет Иттифоқининг энг кучли полвонлари сафидан муносиб ўрин олажагига умид туғилди.

Иккинчи машқ 220 килограмм натижа кўрсатган Г. Бонкнинг ғалабаси билан тугади. У олтин медаль олди. Рединг эса 215 килограмм билан чекланди. Бельгиялик паҳлавоннинг 230 килограмм учун бўлган уриниши натижа бермади. Бронза медалини бу машқда СССРнинг ёш штангачиси Кривой роглик студент А. Коновалов қўлга киритди.

Икки кураш натижасига кўра қуйидагилар ҳурмат шоҳсупасига кўтарилдилар: С. Рединг (390), Г. Бонк (380), А. Коновалов (367,5). Г. Непряхиннинг натижаси 360 килограммга тенг бўлди.

Шундай қилиб Тошкент турнири ниҳоясига етди.

— Бу ерда шунчалик катта натижаларга эришишини ўйламагандик, — деди оғир атлетика халқаро федерациясининг президенти жаноб Г. Шедл. Тошкентликлар турнирнинг муваффақиятли ўтиши учун жуда катта иш қилдилар. Бунинг учун мезбонларга ташаккур.

Дарҳақиқат, пойтахтимиздаги мусобақада турли мамлакат вакиллари 21 миллий рекорд ўрнатдилар. Шу жумладан 6 та СССР рекорди қўйилди. Жаҳон рекорди етти марта янгиланди.

Мусобақа сўнггида унинг қатнашчилари турли жамоат ва спорт ташкилотларининг мукофотлари билан тақдирландилар. Тошкент турнири жаҳон полвонлари ўртасида дўстона алоқаларни янада мустаҳкамлашга ёрдам берди.

С. МУСАЕВ.

СПАРТАКИАДАНИНГ БИРИНЧИ ҒОЛИБЛАРИ

«Пахтакор» стадиони залида Ўзбекистон XVI спартакиадаси программаси бўйича қиличбозларнинг мусобақалари ўтказилди. Юзга яқин спортчи иштирокидаги бу турнир спартакиаданинг биринчи ғолибларини аниқлаб берди. Рапирада Наташа Николаева («Буревестник»), Маҳмуд Сиддиқов («Динамо»), қиличда Владимир Нисенбойм («Меҳнат»), шпагада Вячеслав Феофанов («Буревестник») республика чемпиони бўлдилар. Команда ҳисобида дастлабки уч ўрин қуйидаги тартибда тақсимланди: «Буревестник», «Динамо», «Меҳнат».

УНИВЕРСИТЕТ БАСКЕТБОЛЧИЛАРИ ЮТМОҚДА

Баскетбол бўйича «А» класси иккинчи группасида Совет Иттифоқи биринчилигининг иккинчи ҳал қилувчи тур мусобақалари Тошкентда ўтмоқда. 8 та команда ғолиблик учун куч синашмоқда. Тошкент давлат университети баскетболчи йигитлари ўз мухлислари олдида яхши ўйин кўрсатишаётир. Улар Фрунзенинг «Политехник» командасини 94:74 ҳисобида енгдилар. Сўнг Одессанинг кучли ҳисобланган «Авангард» командаси устидан 79:57 ҳисобида ғалабага эришдилар. Ҳозирча Москва областининг «Труд» командаси олдинда бормоқда (7 очко). Тошкентликлар пешқадамдан бор-йўғи бир очко орқада турибдилар.

СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●

ТБИЛИСИЛИК ҚИЗНИНГ НОЁБ ТАЛАНТИ

1966 йилнинг ёзида Москвада Чайковский мукофоти учун ўтказилган конкурсда упоққина бир қизча француз пианиночиси Франсуа-Жоэль Тиольега гулдаста тақдим этди. Машҳур ва таниқли ижрочи бу совғани хурсандчилик билан қабул қилиб олар экан, унга гул ҳадя этган тўрт яшар Нана Габашвили музика тўпламлари автори эканлигини ва композитор сифатида танилганлигини хаёлига ҳам келтирмаган эди.

Грузиялик бу қизчада музикага бўлган ихлос жуда барвақт, икки яшарлигидаёқ бошланди. У қўлидаги қўғирчоғи билан «суҳбатлашар экан», унга «сен қўшиқ эшитишни истайсанми, ҳозир мен сенга чиройли ашула тўқиб бераман» дерди. Сўнгра қўғирчоғига қўшиқ айтиб берарди. Нананинг дастлабки қўшиқлари ана шу зайлда дунёга келди. Орадан кўп вақт ўтмасданоқ бу қизчанинг музикага бўлган уқуви ва қобилияти катталарни лол қолдирди, қўшиғини магнитофон лентасига ёзиб олишди. Сўнгра маршлар, пьеса, сонат, қўшиқ, вальслар... юзага келди.

Мен Нана билан у беш ёшга тўлганида учрашдим. Ўша пайтда қизча 50 дан ортиқ асар автори эди. Уларнинг кўпини эшитиб кўргач, ошкор тан олишим керакки, мен ўша пайтда бу музикаларни қаршимда турган шу жажжи қизча ёзганига ақлим бовар қилмаган эди. Бу қизча етук санъаткорга хос фазилатни, терайлик ва майинликни қаердан олди экан?!

— Мен расм солишни ҳам яхши кўраман, — дея қизча болаларга хос эркалик билан чизган расмларини кўрсатди. Ҳайратланарли жойи шундаки, Нана чизган расмлар ҳам анча етук расмлар эди.

Мен бу хонадондан қайтар эканман, қизчанинг отаси Гайоза Габашвили Нанага савол ташлади:

— Қизим, меҳмонни совғасиз жўнатиш яхши эмас.

Мен ҳақиқатан ҳам камёб совға олдим. Қизча менга... сонат совға этди. «Бу жуда ҳайратомуз, ноёб талант, уни эҳтиётлик билан асраш ва ривожлантириш керак. У қизчани қуршаб турган муҳит ва катталарга боғлиқ. Уни ўта мақтовларни, ҳаяжонланишларни совуққонлик билан қабул қилишга ўргатиш даркор» деган фикрлар миямга келди.

Тбилиси консерваториясининг профессори Павел Хучуа ҳам қизча ҳақида ана шундай фикрларни билдирган: «Нана сўзсиз буюк талант эгаси. Бу ҳақиқат. Лекин бунинг ўзи камлик қилади. Уни болалик ҳуқуқидан маҳрум қилмай туриб тўғри тарбиялаш ҳамда ўқитиш, айни бир вақтда мақтовлардан «қулоғини кар қилиб», ўстириш лозим.

Ҳозир Нана ўн ёшга тўлди. Қизча тўғри йўлдан боряпти. Унинг музика «багаж»и 400 асар ва қўшиқлар тўпламидан иборат. Бу асарлар яқинда нашрдан чиқди. Ёш композитор ижодида айниқса «Ўрмон трагедияси» номли болалар операси алоҳида ўрин тутади.

Нана машҳур композитор Дмитрий Шостакович хонадонида меҳмон бўлганида ўз ижодига яна бир ёрқин саҳифа ёза олди. Машҳур композиторга бағишлаб «Шимол ёғдуси» асарини ёзди.

— Бу асарни сен нима деб номлаган бўлар эдинг?— сўради композитор.

— Сонат!— жавоб қилди Нана.

— Мен ҳам шундай номлаган бўлар эдим,— мамнун ҳолда деди композитор.

— Нанада музикага бўлган ихлос жуда баланд,— дейди Шостакович.— Ундан ажойиб композитор чиқиши мумкин.

Кўпгина машҳур композиторлар, қизчани кўрган ва унинг асарини тинглаган ҳамма санъаткорлар Шостакович фикрини қўллаб-қувватламоқдалар.

⊙ ЎН ЁШЛИ КОМПОЗИТОР ⊙ ДМИТРИЙ ШОСТАКОВИЧ: НОЁБ ТАЛАНТ ЭГАСИ ⊙ 400 АСАР ВА ҚЎШИҚЛАР ТЎПЛАМИ АВТОРИ ⊙

Нана тез-тез хатлар олиб туради. У Дмитрий Шостакович, Арам Хачатурян билан хат ёзишиб туради, унинг маслаҳатларига қулоқ солади, янги асарларини юбориб туради.

Гайоза Габашвили оиласида (у ҳозирда экономист, студентлик йилларида ҳаваскорлик операсида қатнашган) Совет Иттифоқи ва чет эллардан келган меҳмонларни тез-тез учратиб туриш мумкин. Мисол учун яқинда инглиз журналистлари ва Чехословакия кино ҳужжатчилари Нананинг меҳмони бўлишди. Киноҳужжатчилар қизча ва унинг қобилияти ҳақида ҳикоя қилувчи рангли ҳужжатли фильмни суратга олишди.

«Бу қизча ҳақида бизнинг матбуотимизда жуда кўплаб ҳикоялар ёзилган эди,— дейишди Чехословакиядан келган меҳмонлар. Очиғини айтганда биз бу ҳикояларга аввалига ишонқирамай қарадик. Мана энди ўз кўзимиз билан кўриб турибмиз. Нана бундан ҳам кўпроқ ёза олар экан.

Нана ўз асарларининг моҳир ижрочиси эканлигини ҳам айтиб ўтиш керак. У марказий республика музика мактабида таҳсил кўрмоқда. Мактаб ўқитувчиси, республикада хизмат кўрсатган педагог Сусанна Габунич айтишича Нана бой ижрочилик қобилиятига эга. Республика музика ижрочилари конкурсида Нана Габашвили икки марта фахрли лауреат унвонига эга бўлганлиги ўстозининг бу сўзларини тасдиқлаб турибди.

А. ХОСРОШВИЛИ, АПН.

ШИНГИЛ ҲИКОЯЛАР

ҚЎРҚУВНИНГ УМРИ

— Ана қопчиқлик бобо келяпти!

Бу сўз атак-чечак қадам қўяётган, ўт-олов митти юракка қўрқув соларди. Кунлар ўтди. У пилдираб юрадиган бўлди. Дарвоза олдига чиқди. Ўртоқлар топди. Улар билан қувлаша-қувлаша кўчанинг нариги чеккасига бориб қолди. Худди ана шу ерда қопчиқлик бобони кўрди. Узун соқолли, узун чопонли...

Энди нима қилади, шошиб қолди болакай? Ҳаммасига ўзи айбдор. Нега уйдан чиқди, нега узоқлаб кетди?! Бекинсинми? Қаёққа? Болалар орасига! Ие, нега болалар бобонинг олдига чопишяпти.

— Бобо...

— Бобожон...

— Ҳэй... Нега қўрқишмайди. Бобо ҳозир уларни ушлаб қопчиғига... Йўқ, унақа қилмаяпти. Бир нарсалар бериб, эркалаяпти. Уни ҳам имлаяпти.

— Кел!

— Келовур! — дейишяпти болалар ҳам.

У иккиланиб турди, турди, кейин бирдан ботирланиб чол томон юриб кетди!..

Ажаб, қўрқувнинг умри инсоннинг оёғи, қушларнинг эса қаноти чиққунча экан-да!

ТУН ЯРИМ

Тун ярим. Навбатчиман. Босмахонанинг бош инженери телефон номерини теради:

— Гараж? Агафония хола, ухламадингизми? Нима, ухлашга ҳаққим йўқ? Чиройли гап! Машина керак?

«Ухлашга ҳаққим йўқ!» Цехга назар ташлайман. Машиналар гувиллаяпти. Газеталар сувдек оқаяпти. Зихи қизарган кўзлар... сергак киприклар уйқуни қуваяпти. Чунки хонадонлар газета, янгилик кутаяпти.

Тун ярим! Дўстимни эсладим. Нон заводида ишлайди. У ҳам бедордир: дастурхонлар нон кутаяпти.

Тун ярим! Жияним... У чегарада. Эҳтимол постдадир. Унинг ҳам ухлашга ҳаққи йўқ. Юрт қўриқлаяпти.

Тун ярим! Расталар бўйлаб бир қора шарпа кезади. Милиционернинг хуштаги чуриллайди. Шуниси алам қилади... Тун ярим....

«ЙЎЛ»

У одамни Қори, Қори ака дейишарди. Аммо у қишлоқдаги қорилардан мутлақо фарқ қиларди. Билгани диний суръалар эмас, Гўрўғли, Алпомиш, Авазхон яна аллақанча достонлар, ичак узилди латифалар эди. Қори акадаги бу фазилат «баъзи»ларни ҳайратга соларди.

Қори ака меҳнаткаш ҳам эди. Аммо у ўз меҳнатини деярли ёрдамталаб, камқувват оилалар билан баҳам кўрарди. Унинг учун барча эшиклар очиқ, дастурхонлар ёзуқ эди. Бу ҳол «баъзи»ларни баттарроқ ҳайратга соларди. Чунки Қори ака туғма кўр эди! У на рангни ажрата олар, на чаманни биларди. У жамийки нарсаларни пайпаслаш, шарпалар орқали ҳис қиларди. Аммо у ўз қоронғулик дунёсидан ёруғлик дунёсидаги одамлар қалбига ўзига хос «йўл» топган эди. Унинг давраларда муносиб ўрни, ҳурмати бор эди.

Қори ака ўзига бўлган бу ҳурмат ва эътиборга ҳеч қачон путур етмаслигига, унинг устидан ҳеч ким ва ҳеч вақт кулмаслигига қаттиқ ишонарди.

Аммо кунларнинг бирида кимдир унинг ҳассасини ўғирлаб қўйди.

— Ким қилди буни?

Айбдор топилмади.

Яна кунларнинг бирида унинг эшагига эгарни чаппа уриб, қўйишди.

— Ким қилди буни?

Яна айбдор топилмади.

Қори ака қўшни болаларга достон ўқитишни бас қилди. Гурунгларга боришлар барҳам еди. Вужудини шубҳа ва ҳадик қоплаб олди. У атрофдаги «баъзи» одамларнинг нималарга «қодир»лигини билди.

Қишлоқ аҳли эса жим-жим юришар, Қори ака билан ўзлари ўрталаридаги «йўл»га ғов солган номардни излашар эди.

Номард топилди. Жазоланди. Лекин Қори ака аввалги «йўл»дан қайта юрабошлади.

Эркин МАЛИКОВ.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.30 — Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 18.40 — Болалар учун қўғирчоқ фильм, 18.50 — **«Ёшлик»** студияси кўрсатади. «Сўз — агитбригадага», 19.30 — **«Ахборот»** информацион программаси.

Ўзбек тилида: 19.45 — **Рангли телевидение.** «Ягона Иттифоқда» (бадиий фильм), 20.20 — Шеърият мухлисларига, 20.30 — **«Ахборот»** информацион программаси, 20.50 — Телевизион театр **«Қорақум фожиаси»** (Тошкент театр ва рассомчилик институти студентларининг диплом спектакли).

22.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 22.30 — КПСС XXIV съезди қарорлари — ҳаётга! Қарши чўли — Бутуниттифоқ комсомол зарбдор қурилиши», 23.00 — **«Кинокўзгуда ҳаёт»** (кинокўрсатув, рус тилида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

10.25 — **Кўрсатувлар программаси,** 10.30 — **«Диққат, шаҳарда сеҳргар»** (бадиий фильм, ўзбек тилида).

Рус тилида: 11.30 — «Коммунизм моддий-техника базасини яратишнинг асосий йўллари», 10-синфлар учун жамиятшунослиқдан ўқув кўрсатуви, 12.00 — «Ўрмон манзараси» (телевизион фильм), 12.25 — «Коммунизм моддий-техника базасини яратишнинг асосий йўллари». 10 синфлар учун жамиятшуносликдан ўқув кўрсатуви (ўзбек тилид).

18.30 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

22.00 — «Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги» журнали саҳифаларида. (ўзбек тилида). 22.20 — Реклама ва эълонлар.

22.30 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — **«Душманлар»** (фильм-спектакль, 1 қисм, рус тилида).

Ўзбек тилида: 20.20 — **«Крупп ва Краузе»** (кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 3-серияси). 21.55 — Рус музикаси классиклари. Н. А. Римский-Корсаков.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 22/III да **«Парвона».**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 22/III да **Тошболта ошиқ.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— Совет циркининг ҳайвон ўргатувчи Бутуниттифоқ кўригининг лауреати **Б. Денисов Африка шерлари билан.**

КИНО

Икки томчи сув — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз соат 1.30, 4, кеч соат 6.30, 8.45 минутда);

Тунги мотоциклчи; Мультфильмлар тўплами —«СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз соат 2, 5 ва кеч соат 8 да), «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10, кундуз соат 1, 4 ва кеч соат 9.30 минутда);

Эски шаҳар можаролари; Мультфильмлар тўплами —«ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 3, кеч соат 6, 9 да), «СПУТНИК» (кундуз соат 12, 3, кеч соат 6, 9 да);

Сенними, шошмайтур! ва Мода, мода; Эски шаҳар можаролари — «ЧАЙКА» (кундуз соат 12.30, 3, кеч соат 6, 8.45 минутда);

Тунги мотоциклчи — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11, кундуз соат 3, кеч соат 7, 10.30 минутда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз соат 12, 2, кеч соат 6, 8 да), ҲАМЗА номли (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун);

Ғалабадан сўнгги жанг (эрталаб соат 11, кундуз соат 2, 5 да), **Сангам** (кеч соат 7.40 минут, ўзбек тилида) — «КЎКЧА»;

Эски шаҳр можаролари — «ВОСТОК» (эрталаб соат 11, кундуз соат 1, 5 ва кеч соат 7 да), «МОСКВА» (эрталаб соат 11, кундуз соат 3 ва кеч соат 7 да).

Полиция комиссарининг республика прокурорига иқрори — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 1, 5 ва кеч соат 8.45 минутда);

Сен — менинг жонимсан — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11.30, кундуз соат 1, 3.20, 5.40 ва кеч соат 8 да);

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ ВАҲОРГИ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА

24 МАРТДАН 2 АПРЕЛГАЧА

КАТТА ЦИРК ТОМОШАЛАРИ

Бутуниттифоқ кўригининг лауреати БОРИС ДЕНИСОВ раҳбарлигидаги Африка шерлари аттракциони

Томошалар кундуз соат 12, 3 ва кеч соат 8 да бошланади.

Коллектив бўлиб томоша қилиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

Билетларни олдиндан сотиш кассаси ҳар куни кундуз соат 12 дан бошлаб ишлайди.

Цирк ёнида 1-экспресс автобусининг ва 1, 4, 19, 25, 41, 49, 52, 54, 74 маршрутли автобусларнинг сўнгги бекати жойлашган.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р — 02289. ИНДЕКС 64697. № В—1696.